

BİNGÖL

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

Haziran 2025

TGA

TÜRKİYE TURİZM
TANITIM VE GELİŞTİRME
AJANSI

BİNGÖL

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

16 HAZİRAN 2025

Katkıda Bulunanlar:

Prof. Dr. Bilgehan Gülcan
Doç. Dr. Halil Burak Sakal
Öğr. Gör. Dr. Yasemin Yetkin
Öğr. Gör. Dr. Aziz Bükey

Sosyal ve Stratejik Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Katkılarıyla Hazırlanmıştır.
Kapadokya Üniversitesi
50420 Mustafapaşa, Ürgüp, Nevşehir

İÇERİK

1.	GİRİŞ	1
2.	Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler	2
3.	Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler	2
4.	Bingöl Turizm Analizi	3
4.1.	İLİN ZİYARETÇİ ANALİZİ VE HEDEFİ	3
4.2.	İLİN TURİZM GELİR ANALİZİ VE HEDEFİ	4
4.3.	İLİN KONAKLAMA ANALİZİ VE HEDEFİ	4
4.4.	İLİN MEVSİMSELLİK DURUM ANALİZİ	5
4.5.	İLİN TURİZM TÜRLERİ ANALİZİ	6
5.	Destinasyon Risk Analizi	6
6.	Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma	7
7.	Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme	8
8.	Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma	9
9.	Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma	10
10.	Tematik Rotalar Geliştirme	11
11.	Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma	12
12.	Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma	13
13.	Nitelikli Hediyelik Eşya Envanterini Geliştirme	13
14.	Hesarek Kayak Merkezi Güzergâhında Yatırımcılara Yönelik İmar Planları Hazırlama ve Satış Üniteleri Oluşturma	14
15.	Çır Şelalesi Çevre Düzenlemesi Projesini Hayata Geçirme	15
16.	Yüzen Adalar'da Ziyaretçi Hizmet Alanlarını İyileştirme	15
17.	Turistik Çekim Noktaları İçin Yönlendirme ve Dijital Harita Entegrasyonu Yapma	16
18.	İTGK Üyelerine Yönelik Cazibe Merkezleri Tanıtım Programları Düzenleme	16
19.	İllicalar Bölgesinde Dere Islahı ve Peyzaj Uygulamaları Yapma	16
20.	Yerel Gastronominin Görünürlüğünü Artırma	17
21.	Gülbahar Barajı'nda Kamp ve Karavan Alanları Oluşturma	17
22.	Turistik Cazibe Noktalarında Temel Turist İhtiyaçlarına Yönelik Altyapı Olanaklarını Düzenleme	18
23.	Turistlerle Temas Eden Esnafa Yönelik Turizm Farkındalık Eğitimleri Düzenleme	18
24.	Eski Murat Nehri Köprüsü'nü Tematik Restorana Dönüştürme	19
25.	Bingöl Doğasının Film ve Dizi Prodüksiyonları İçin Tanıtılması	19
26.	Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme	20

1. GİRİŞ

Bingöl, doğal zenginlikleri ve kendine has kültürel dokusuyla öne çıkan bir şehirdir. Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Bingöl, etkileyici doğa manzaraları ve zengin biyolojik çeşitliliğiyle dikkat çeker. Peri Suyu Çayı ve Vadisi, Çır Şelalesi, Zağ Mağaraları, Buban Peribacaları ve Yüzen Adalar gibi doğal güzellikler, doğa yürüyüşleri ve fotoğrafçılık için ideal alanlardır. Ayrıca Şerafettin Dağları ve Sülbüs Dağı, yayla turizmi açısından önemli potansiyele sahiptir. Bingöl'ün doğa yürüyüşü rotaları, bölgenin eşsiz florası ve faunasıyla birleşerek önemli bir doğa deneyimi sunar. Bingöl mutfağı, yerel ürünlere dayanan zengin bir gastronomi kültürüne sahiptir. Bingöl balı, Mastuva, löl, sorina pel, tutmaç çorbası, ayran aşısı, keldoş ve kaburga dolması gibi geleneksel yemekler, şehrin özgün lezzetlerini oluşturur. Kentte doğa turizmi, yayla turizmi ve ekoturizm gibi çeşitli turizm türlerinde gelişme alanı bulunmaktadır. Yüzen Adalar, Güneşin Doğuşu, Buban Peribacaları, Zağ Mağaraları, Şerafettin Dağları ve Bingöl balı ilin simgeleri durumundadır.

Bingöl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası, ilin doğal ve kültürel kaynak potansiyeli başta olmak üzere, diğer kaynaklarını da hesaba katarak, öncelikle doğa turizmi, yayla turizmi ve ekoturizm gibi turizm türlerinde Türkiye turizmde marka değeri yaratma potansiyeli olan Bingöl'e yönelik özet biçimde ve odaklı bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Yol Haritası, Covid-19 salgını sürecinde ortaya çıkan, yeni turizm eğilimleri dikkate alınarak güncellenen Türkiye Turizm Ana Planı kapsamında ortaya konan amaç ve hedeflerle uyumlu biçimde hazırlanmış ve Bingöl'ün turizmde kısa ve orta vadede hızlı sonuç alınabilecek öncelikli başlıkları ortaya koymayı amaç edinmiştir.

Bingöl; 2024 yılında yaklaşık bin 600 yabancı, 41 bin yerli olmak üzere yaklaşık toplam 42 bin 600 turisti konaklama tesislerinde ağırlamıştır. Bu faaliyetle elde edilen gelir ise yabancı turist için yaklaşık 166 bin ABD doları, yerli turist için 7,8 milyon ABD doları olmak üzere yaklaşık toplam 8 milyon ABD dolarıdır. Aynı yılda ortalama geceleme 1,29 gün olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 32,1 olarak hesaplanmıştır. Söz konusu veriler, ilin potansiyeli göz önüne alındığında Bingöl'ün Türkiye turizmde katkısının daha fazla artırılabilirliğini göstermektedir.

Bingöl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası kapsamında ilin tesise geliste 2029 yılı turist sayısı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 2 bin 500 kişi ve yerli turist için 57 bin 500 kişi olmak üzere toplamda yaklaşık 60 bin kişi; turizm geliri hedefi ise yabancı turist için yaklaşık 477 bin ABD doları ve yerli turist için 13 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 13,5 milyon ABD doları olarak tespit edilmiştir. Bu hedeflere ulaşabilmesine destek olacak ve kısa ve orta vadede sonuçlanabilecek eylem önerileri, *Bingöl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda ortaya konmuştur.

Bir destinasyonun turistik cazibesini koruyarak turizm gelirlerini sürdürebilmesi ve artırabilmesi, turizm kaynakları ve bu kaynakları turizm ürünü olarak sunmadaki gücüne bağlıdır. Günümüzde turizmdeki rekabet gücü gelen ziyaretçi sayısı, gelir, yatak kapasitesi, lüks otellerin sayısı gibi nicel veriler yanında yerine konamayacak doğal, beşerî ve kültürel kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve risklere karşı dayanıklılığı ile ölçülmektedir. Buradan hareketle, *Bingöl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık kavramları ilke ve yaklaşımı ile hazırlanmıştır.

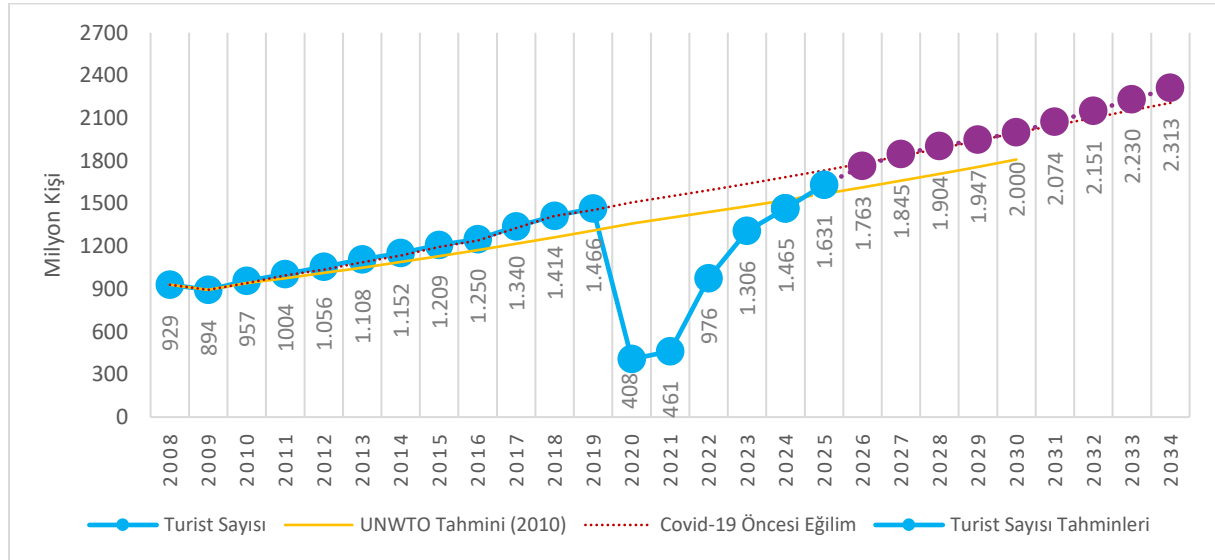
Yol Haritası hazırlık sürecinde Bingöl İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu paydaşları ile 22.05.2025 tarihinde çevrim içi arama konferansı gerçekleştirilmiş ve ile özel, öncelikli geliştirme başlıkları ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünce dağıtımı yapılan ve önceden hazırlanmış İl Politika Tespit Formu ve İl Risk Analiz Anketi olmak üzere iki adet anket formu da il paydaşlarına elektronik ortamda iletilmiş ve sonuçları analiz edilerek metne eklenmiştir. Bu

kapsamda *Bingöl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, ilin destinasyon yönetim sorumluluğunu üstlenen Bingöl İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu için sürdürülebilir, rekabetçi ve gelir etkisi yüksek turizm gelişimini destekleyen başlıklarla kısa vadeli bir eylem rehberi niteliğindedir.

2. Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler

2019 yılında dünya genelindeki turist sayısı, 1,47 milyar kişi ve 1,49 trilyon ABD doları ile rekor düzeye ulaşmıştır. Ancak 2020-2021 yıllarında yaşanan Covid-19 salgını, turizm faaliyetlerini dünya çapında durma noktasına getirmiştir. Salgın sonrası dönemde küresel turizm hacminin 2019 yılı seviyelerine dönmesinin ancak 2025 yılı içerisinde gerçekleşmesi beklenmektedir (Şekil 2.1.).

Mayıs 2025 tarihli uluslararası istatistikler 2024 yılında uluslararası turizm faaliyetlerine toplam 1 milyar 465 milyon kişinin katıldığını, aynı yıldaki uluslararası turizm gelirlerinin ise 1 trilyon 731 milyar ABD dolarına ulaştığını göstermektedir. Buna göre 2024 yılında uluslararası turist sayısında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 12,2 artış gerçekleşirken, Avrupa kıtasının uluslararası turizmdeki toplam pazar payı yüzde 51,6; Türkiye'nin uluslararası turist sayısından aldığı pay yüzde 4,25 ve uluslararası turizm gelirinden aldığı pay ise yüzde 3,53 olarak gerçekleşmiştir.

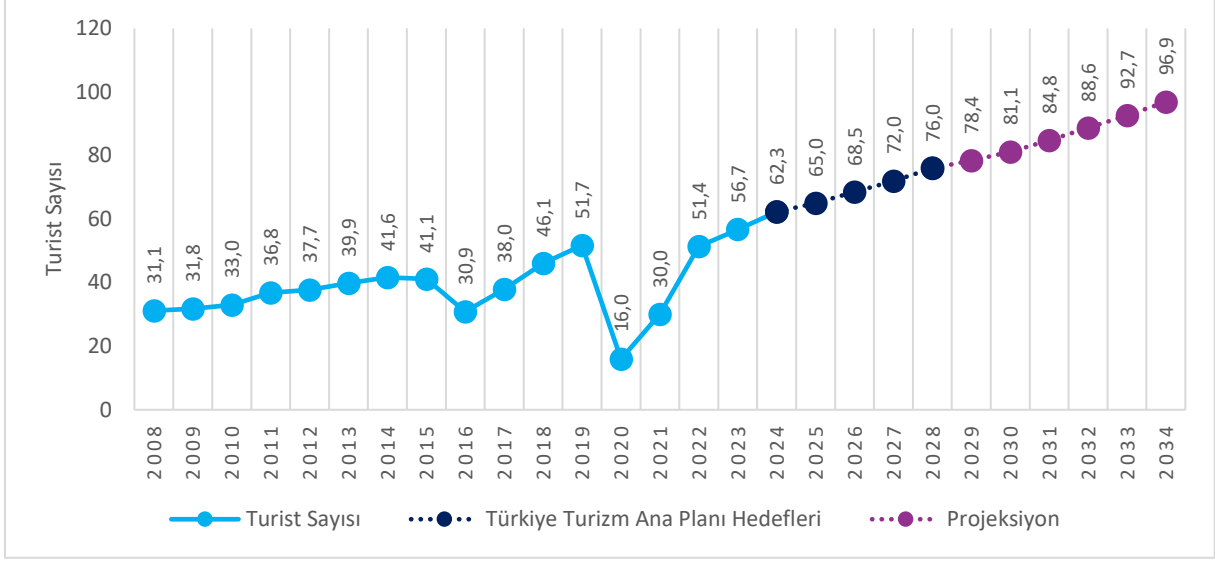
Şekil 2.1. Küresel turist sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve tahminler

Kaynak: UN Tourism Mayıs 2025; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. Tahminler 2025 yılından başlamakta olup tahminler yapılırken UN Tourism verileri, Avrupa Seyahat Komisyonu öngörülleri ve uluslararası kuruluşların dünya ekonomisine yönelik büyüme beklentileri esas alınmıştır. 2028-2034 dönemi için Kapadokya Üniversitesi tarafından yapılan tahminler kullanılmıştır.

3. Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler

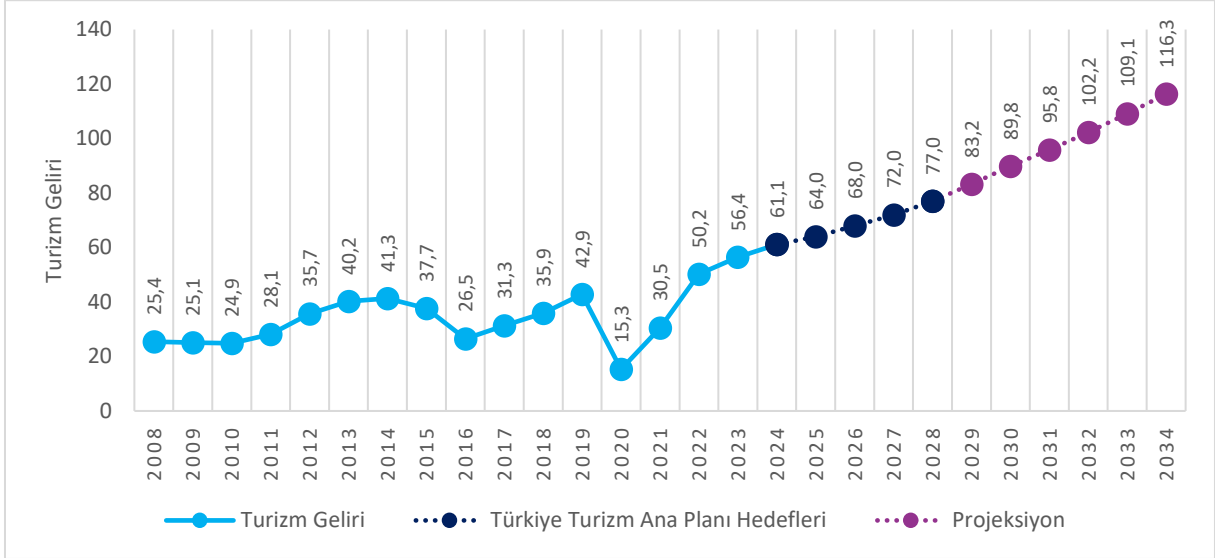
Önemli bir küresel turizm ülkesi olan Türkiye'de, turizm sektörünün gayri safi yurt içi hasılasına doğrudan ve dolaylı katkısı, uzun yıllar ortalamasına göre yaklaşık yüzde 11 seviyesindedir. Covid-19 salgını sonrası TGA tarafından yapılan etkili tanıtım, Güvenli Turizm Sertifika uygulaması ve Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı gibi yaratıcı politikalarla fark yaratan Türk turizmi, "V" çıkışı yakalayarak hızla toparlanmış ve 2023 yılı itibarıyla rekor düzeydeki rakamlara ulaşmıştır. 2024 yılında ise Türkiye; yaklaşık toplam 62,3 milyon turist sayısına ve 61,1 milyar ABD doları gelire ulaşmıştır (Şekil 3.1. ve Şekil 3.2.).

Uyguladığı turizm stratejisi ve yenilikçi politikalar ile yakaladığı büyüme ivmesini devam ettirmeyi amaçlayan Türkiye, 2028 yılında toplam 76 milyon turisti ağırlamayı ve turizmden toplam 77 milyar ABD doları gelir elde etmeyi hedeflemektedir.

Şekil 3.1. Türkiye'nin yıllık ziyaretçi sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi. Hedefler 2025 yılından başlamaktadır.

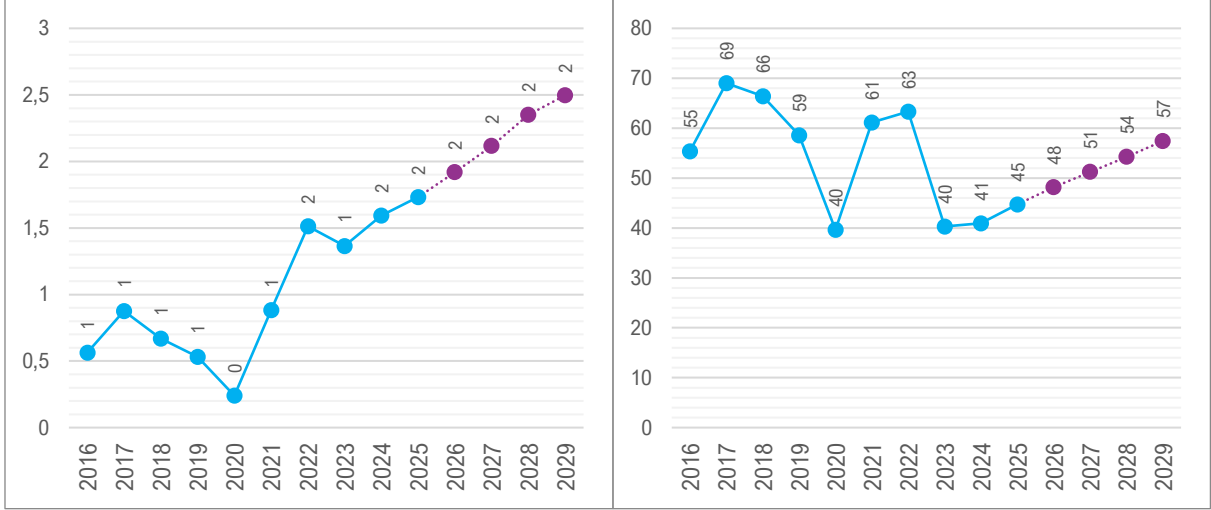
Şekil 3.2. Türkiye'nin turizm geliri (milyar ABD doları): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi. Hedefler 2025 yılından başlamaktadır.

4. Bingöl Turizm Analizi

4.1. İlin Ziyaretçi Analizi ve Hedefi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı konaklama istatistiklerine göre 2024 yılında Bingöl; yaklaşık bin 600 yabancı, 41 bin yerli olmak üzere yaklaşık toplam 42 bin 600 turisti konaklama tesislerinde ağırlamıştır. Aynı yılda ortalama geceleme 1,29 gün olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 32,1 olarak hesaplanmıştır. İlin 2029 yılı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 2 bin 500 kişi ve yerli turist için yaklaşık 57 bin 500 kişi olmak üzere toplamda yaklaşık 60 bin kişi olarak hesaplanmıştır (Şekil 4.1.1.).

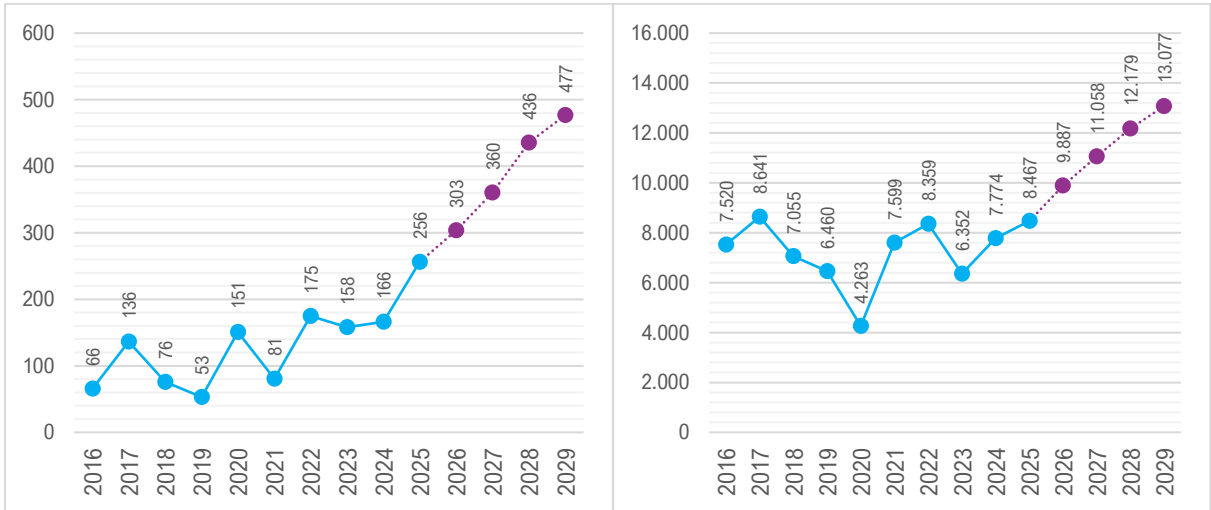

Şekil 4.1.1. Bingöl'ün ağırladığı yabancı (sol) ve yerli (sağ) turist sayısı ve tahminler (bin kişi)
Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.2. İlin Turizm Gelir Analizi ve Hedefi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan turizm istatistikleri temel alınarak yapılan hesaplamalar, Bingöl'ün 2024 yılında yabancı turistlerden yaklaşık 166 bin ABD doları, yerli turistlerden yaklaşık 7,8 milyon ABD doları gelir elde ederek turizmden bir yıl içinde yaklaşık olarak toplam 8 milyon ABD doları gelir elde ettiğini göstermektedir (Şekil 4.2.1.).

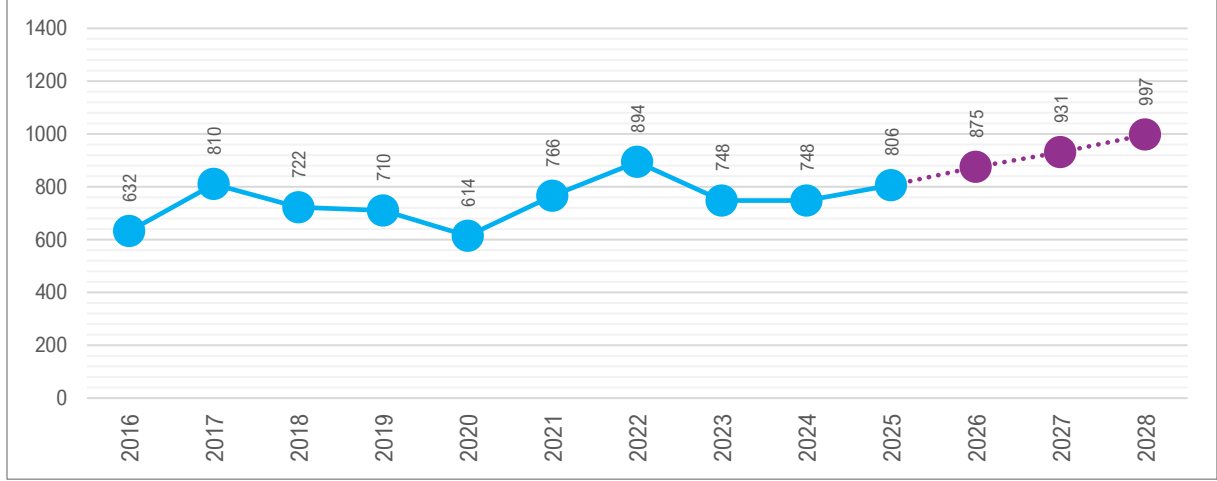
Turizm gelirlerinde Bingöl, 2029 yılı itibarıyla yabancı turistlerden yaklaşık 477 bin ABD doları, yerli turistlerden ise 13 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 13,5 milyon ABD doları gelir elde etme potansiyeline sahiptir.

Şekil 4.2.1. Bingöl'ün yabancı (sol) ve yerli (sağ) turistlerden turizm geliri ve tahminler (bin ABD doları)
Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi.

4.3. İlin Konaklama Analizi ve Hedefi

Bingöl'de 2024 yılı itibarıyla toplam 19 adet konaklama tesisi bulunmaktadır. Konaklama tesislerinin toplam yatak kapasitesi ise 748'dir. Tesis doluluk oranı yüzde 32,1 ve ortalama geceleme 1,29'dur. İlin mevcut istatistikleri incelendiğinde, mevcut ivmenin devam etmesi koşuluyla 2028 yılında yatak kapasitesinde yaklaşık yüzde 33'lük bir artış göstereceği öngörülmektedir (Şekil 4.3.1.).

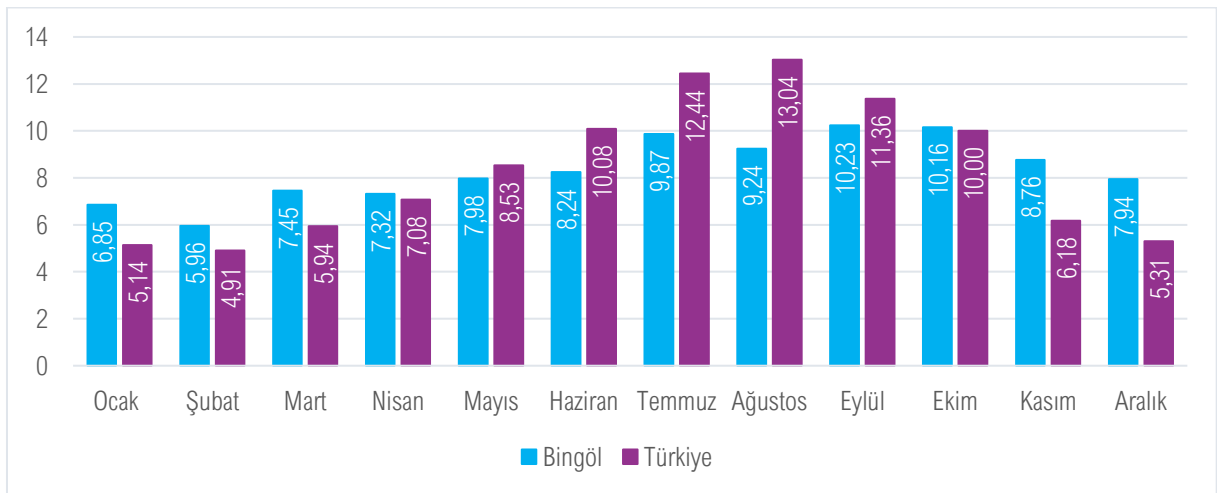

Şekil 4.3.1. Bingöl'ün yatak kapasitesi ve tahminler

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.4. İlin Mevsimsellik Durum Analizi

Turizmin 12 aya yayılma hedefi, turizm arz kaynaklarının etkin kullanımı ve etkili tanıtım çabalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu hedef, Türkiye Turizmi Ana Planı'nda üzerinde önemle durulan bir başlıktır. Türkiye turizmi ile Bingöl turizminin mevsimsellik analizi Şekil 4.4.1.'de karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Buradan, Türkiye ile Bingöl'ün mevsimsellik dağılımında farklılıklar olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Ekim, Kasım ve Aralık Ağustos ayları arasında Bingöl'deki tesise gelişlerin Türkiye ortalamasının üstünde seyrettiği dikkati çekmektedir. Diğer aylarda Bingöl'deki tesise gelişler Türkiye ortalamasının altındadır. Bingöl'ün bazı aylarda Türkiye ortalamasının altında olmasının ildeki mevsim şartlarına ve mevcut turizm türlerine bağlı olduğu düşünülmektedir. Bingöl ve Türkiye genelindeki mevsimsel turizm trendlerinin, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin ve turizm planlamacılarının pazarlama stratejilerini ve işletme planlarını belirlediği düşünüldüğünde, destinasyonların mevsimsel faktörleri dikkate alınmaları önem arz etmektedir. Dolayısıyla ildeki turizm hareketliliğinin ve buna bağlı oluşacak talebin yıl içine dengeli yayılması için ildeki turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve bazı turizm türü başlıklarındaki etkililiğin artırılması gerekmektedir.

Şekil 4.4.1. Türkiye ve Bingöl karşılaştırmalı mevsimsellik durumu

Not: Veriler, destinasyondaki yıllık toplam konaklama sayısının yüzdesel dağılımı olarak verilmiştir. Hesaplama yapılırken normal eğilim dışında değerlendirilen salgın dönemi çıkarılmış; 2017, 2018, 2019, 2022, 2023 ve 2024 yıllarına ait yerli ve yabancı turistlerin toplam tesise geliş verileri esas alınmıştır.

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.5. İlin Turizm Türleri Analizi

Bingöl, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır ve sahip olduğu doğal, kültürel ve gastronomik kaynaklar açısından çok boyutlu bir turizm potansiyeli sunmaktadır.

Sağlık Turizmi: Bingöl'ün Ilıcalar mevkinde yer alan termal su kaynakları, mineral bileşimi bakımından zengin oluşları nedeniyle hem yerli hem de uluslararası sağlık turistlerinin ilgisini çekmektedir. Termal tesislerin altyapı kapasitesi, tedavi edici su uygulamalarını destekler nitelikte olup yılın tüm döneminde sağlık turizmi aktivitelerine ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca ilişkili konaklama ve ulaşım olanakları değerlendirildiğinde, bölgenin bölgesel bir termal merkez konumuna erişme potansiyeli yüksektir.

Doğa ve Manzara Turizmi: Bingöl'ün topografik çeşitliliği, doğa temelli turizm faaliyetlerini güçlendirmektedir. Çır Şelalesi'nin görsel etkileyciliği, ekoturizm kapsamında ziyaretçi çekmekte; Solhan'daki Yüzen Adalar Gölü ise nadir ekosistem özellikleriyle bilimsel ve rekreasyonel ilgi odağı oluşturmaktadır. Karlıova'da gözlemlenen güneşin doğuşu manzarası, fazla örneğine rastlanmayan bir görsel deneyim sunarken Genç'teki Murat Nehri, Yayladere'deki Sülbüs Dağı ve Yedisu'da Peri Suyu Çayı çevresindeki alanlar doğa yürüyüşü, kamp ve fotoğrafçılık gibi alanlarda fırsatlar sağlamaktadır.

Kış Turizmi: İlin merkezine yakın konumda faaliyet gösteren Haserek Kayak Merkezi, yılın soğuk dönemlerinde kayak, snowboard ve benzeri kış sporları için uygun arazi ve ekipman altyapısı sunmaktadır. Bölge içi ulaşım kolaylığı, bu tesisin özellikle Doğu Anadolu'nun diğer illerindeki kış turizmi talebini karşılayacak düzeyde gelişmesine olanak tanımaktadır.

Kültür ve Tarih Turizmi: Genç ve Kiğı ilçelerinde yer alan tarihî yapılar, Sebeterias, Kralkızı ve Kiğı kaleleri ile bölgedeki çeşitli manastır kalıntıları, tarihî jeopolitik süreçlerin izlerini taşımaktadır. Bu miras değerleri, kültür turizmi rotalarında hem akademik araştırmalar hem de turistlerin algısal deneyimlerini zenginleştirme potansiyeline sahiptir.

Gastronomi Turizmi: Bingöl yöresine ait kavurma, coğrafi işaretli Yedisu fasulyesi, Guldar domatesi ve dut pekmezi gibi ürünler, bölgesel mutfak kültürünün özgün örneklerini oluşturur. Bal üretimi özellikle kalite ve tat çeşitliliği açısından dikkat çeker. Yerel gastronomik varlıkların marka değerine dönüştürülmesi, turizm talebini arttıracak kritik bir stratejidir.

Su Turizmi: Murat Nehri'nin Genç ilçesinden geçişi, nehir kayağı, rafting ve balıkçılık gibi su temelli etkinliklerin gelişimine uygun bir zemin hazırlar. Nehir kıyısı rekreasyon alanlarının planlanması, bölgenin su turizmi dinamiklerinin güçlendirilmesine katkı sunacaktır.

5. Destinasyon Risk Analizi

Küresel Riskler	Olasılık					Şiddet					Skor
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Ukrayna-Rusya Savaşının Uzaması			X					X			9
Avrupa Enerji Krizi			X					X			9
Çin-Tayvan Arası Soğuk Savaş'ın Sıcak Çatışmaya Dönme İhtimali			X						X		12
Kuzey Kore-Güney Kore Çekişmesi		X					X				4
Küresel Durgunluk				X					X		16
Yeni Bir Salgın Hastalık			X						X		12
Gıdaya Erişim Zorluğu/Kıtlık			X					X			9
İklim Değişikliği				X					X		16
Doğal Kaynak Krizleri (Su/Enerji Kaynakları)			X						X		12
Biyçeşitlilik Kaybı ve Ekosistem Çöküşü			X						X		12
Büyük Ölçekli Gönülsüz Göç				X					X		16

											12
Yaygın Siber Suç ve Siber Güvensizlik			X						X		12
Yaşam Maliyeti Krizi				X					X		16
	Olasılık					Şiddet					
Ülkesel Riskler	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Doğal Afetler					X					X	25
Yeni Bir Salgın Hastalık		X						X			6
İklim Değişikliği ve Çevre Sorunları					X				X		20
Bölgesel Savaş ve Terör Riski					X				X		20
Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Politik Gündem				X					X		16
Siber Güvenlik Açıkları			X					X			9
Seyahat Güvenliği/Asayiş-Turiste Yönelik Tehdit			X					X			9
Enflasyon				X				X			12
Rakip Ülke Söylemi			X				X				6
	Olasılık					Şiddet					
Yerel Riskler	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Terör Riski		X					X				4
Sağlık (Hasta Tedavisi, Acil Müdahale)		X					X				4
Nitelikli Personel İstihdamı				X					X		16
Dolandırıcılık		X					X				4
Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Uyum Sorunu				X					X		16
Aşırı Turizm Talebi		X				X					2
Çevre Kirliliği ve Temiz Su Kaynaklarının Azalması		X					X				4
Radikal Akımlar		X					X				4
Deprem Riski					X				X		20
Yapı Güvenirliği			X					X			9
Heyelan/Kaya Düşmesi/Çığ				X				X			12
Doğal Güzelliğin Yok Olması ve Çarpık Yapılaşma		X					X				4
Tek Pazara Bağımlılık			X				X				6
Kaçak Göçmenler		X					X				4
Güvensiz Şehir Algısı		X					X				4
Somut Kültürel Mirasın Tahribatı				X				X			12
Endemik Türlerin Yok Olma Tehlikesi			X					X			9
Katı Atık Bertaraf ve Su Arıtma Problemi		X					X				4
Sel/Taşkın/Su Baskını			X					X			9
İklim Kaynaklı İkincil Afetler (Dolu/Fırtına)			X				X				6
Yangın			X					X			9
Meteorolojik ve İklim Değişikliği Kaynaklı Afetler			X					X			9
Kuraklık		X					X				4
Maden Kazası		X						X			6
Endüstriyel ve Teknolojik Kazalar		X					X				4
Yoğun Kar Yağışı Sebebiyle İzolasyon Riski			X					X			9
Sıvılaşma Riski (Deprem Sırasında Zeminin Çamur Gibi Davranması)			X					X			9
KBRN Riski (Zehirli Gaz, Kimyasal Madde Ya Da Tehlikeli Atık Kazaları)		X						X			6

Risk Skoruması ve Risk Puanı Sonucu

		Şiddeti				
		Çok Ciddi 5	Ciddi 4	Orta 3	Hafif 2	Çok Hafif 1
Olasılık	Çok Yüksek 5	Yüksek 25	Yüksek 20	Yüksek 15	Orta 10	Düşük 5
	Yüksek 4	Yüksek 20	Yüksek 16	Orta 12	Orta 8	Düşük 4
	Orta 3	Yüksek 15	Orta 12	Orta 9	Düşük 6	Düşük 3
	Düşük 2	Orta 10	Orta 8	Düşük 6	Düşük 4	Düşük 2
	Çok Düşük 1	Düşük 5	Düşük 4	Düşük 3	Düşük 2	Düşük 1

RİSK SKORU	EYLEM
25, 20, 16, 15	KABUL EDİLEMEZ RİSK: Bu risklerle ilgili hemen çalışma yapılmalıdır.
12, 10, 9, 8	DIKKATE DEĞER RİSK: Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale edilmelidir.
6, 5, 4, 3, 2, 1	KABUL EDİLEBİLİR RİSK: Acil tedbir gerektirmeyebilir. Orta vadede çalışma yapılmalıdır.

6. Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma

Bingöl, sahip olduğu termal kaynaklar, özgün doğal peyzajı ve yerel mutfağıyla çeşitli turizm türlerinde gelişme potansiyeline sahip olmakla birlikte bu potansiyel, henüz etkin bir şekilde

değerlendirilememiştir. Rekabet analizi bağlamında incelendiğinde, ilin turizm çeşitliliği açısından avantajlı bir konumda olduğu ancak tanıtım, altyapı ve destinasyon yönetimi açısından bazı temel eksikliklerin bulunduğu görülmektedir.

Termal turizmde Afyonkarahisar, köklü tesisleşme geçmişi, tanınırlığı ve sağlık turizmiyle bütünleşik hizmet sunumuyla açık ara öndedir. Buna karşılık Bingöl'de Ilıcalar termal alanı, işlevsel olmakla birlikte ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtımı zayıf kalmıştır. Erzurum ve Van gibi doğu illerinin termal altyapısı daha sınırlı olduğu için Bingöl, bu bölgeler arasında sağlık turizmi açısından bir çekim merkezi hâline gelebilir. Bu bağlamda altyapı yatırımları, kalite standartlarının yükseltilmesi ve destinasyon markalaşması öncelikli stratejiler arasında yer almalıdır.

Doğa ve kış turizmi açısından Erzurum, Palandöken Kayak Merkezi gibi uluslararası nitelikte tesislerle rekabet gücünü artırmışken Bingöl'ün Hesarek Kayak Merkezi henüz gelişim aşamasındadır. Bununla birlikte bölgedeki dağlık yapı, göller ve Murat Nehri çevresi doğa temelli turizm ürünlerinin çeşitlendirilmesine elverişlidir. Ancak tanıtım eksikliği, ulaşım altyapısının yetersizliği ve konaklama tesislerinin sınırlılığı, bu alanların değerlendirilmesini güçleştirmektedir.

Kültür ve tarih turizmi bağlamında Van'ın Akdamar Adası ve Van Kalesi gibi güçlü turistik ikonlara sahip olması, Bingöl'ün Kığı ve Genç kaleleri gibi tarihî alanlarının gölgede kalmasına neden olmaktadır. Su turizmi açısından Van Gölü'nün kapsayıcı destinasyon yapısı, Bingöl'ün Murat Nehri ve Yüzen Adalar gibi doğal kaynaklarının tanıtımında dezavantaj yaratmaktadır. Ancak bu unsurların ekoturizm çerçevesinde yeniden yapılandırılması mümkündür.

Gastronomi alanında Gaziantep, UNESCO "Yaratıcı Şehirler Ağı" kapsamında gastronomi kenti olarak küresel ölçekte güçlü bir konuma sahiptir. Bingöl ise coğrafi işaretli bakliyatlar, organik bal ve et ürünleriyle özgün bir mutfak mirasına sahip olmakla birlikte bu ürünlerin katma değere dönüştürülmesi sınırlı kalmaktadır. Bu bağlamda, yerel mutfağın niş pazarlar için öne çıkarılması ve gastronomi temalı deneyim turlarının oluşturulması önerilmektedir.

Rekabet gücünü artırmak için Bingöl'de sağlık ve doğa turizmini bütünleştiren "Bingöl Termal & Macera" gibi kombine tur paketlerinin geliştirilmesi, coğrafi işaretli ürünlerle desteklenen "Gastronomi ve Şifa" temalı destinasyon kurgularının oluşturulması gereklidir. Hesarek Kayak Merkezi'nde altyapı güçlendirilerek gece koyağı ve konaklama imkânları artırılmalı, Murat Nehri çevresi rekreasyon alanı olarak yeniden düzenlenmelidir. Dijital platformlarda çok dilli içeriklerle tanıtım yapılmalıdır. Ayrıca "Bingöl Bal Festivali" ve doğa sporları yarışları gibi etkinliklerle yıl içinde turistik talep dengelenmeli, arkeoloji ve etnografya temalı turlar aracılığıyla turizm geliştirilmelidir. Bu adımların tamamı, yerel paydaşların katılımı ve sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde hayata geçirildiğinde, Bingöl'ün bölgesel ölçekte rekabet gücü yüksek, özgün ve bütüncül bir turizm destinasyonuna dönüşmesi mümkün olacaktır.

7. Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme

*Bingöl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası'*nda yer alan tüm başlıklar, sürdürülebilir turizm anlayışını kapsayan ilkeler ve uygulamalar ile uyumlu olacak şekilde hazırlanmıştır. Turizmde sürdürülebilirlik anlayışı ile yerel ekonomiye katkı sağlayarak yerel halkın refahını artırmak, kültürel ve sosyal çeşitliliğin devamlılığını sağlamak, turizmin hem çevre hem toplum üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek, doğal ve kültürel mirasın korunmasını sağlamak ve ziyaretçilerin yaşam kalitelerini artırmak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda *Bingöl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası'*nda il turizminin gelişmesi için;

- a. Turizmin doğal çevre üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,

- b. Turizmin kültürel miras üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- c. Turizmin yerel halkın sosyal ve ekonomik yaşamı üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- d. Etkili sürdürülebilir bir turizm yönetimi geliştirmek, ilkeleri benimsenmektedir.

Bingöl'ün doğal güzelliklerinden biri olan Yayladere Kanyonları, zengin flora ve fauna çeşitliliği ile ekoturizm için önemli bir potansiyel taşır. Ancak bu alanlarda turist sayısının kontrolsüz artışı, doğaya zarar vermektedir. Kanyon içindeki yürüyüş yollarının ve kamp alanlarının yetersizliği, bitki örtüsünün zarar görmesine ve atık problemlerine yol açmaktadır. Yayladere Kanyonları için ekoturizm rotaları belirlenmeli, alan çevresinde sürdürülebilir kamp alanları kurulmalı ve ziyaretçi sayısı kontrollü olarak sınırlandırılmalıdır. Doğal yaşamın korunması için bilgilendirme panoları yerleştirilmeli, yerel rehberlerle doğa turları düzenlenmelidir. Böylece doğa turizmi ekonomik faydaya dönüşürken ekosistem korunmuş olur. Kiğı ilçesinde yer alan tarihi Kiğı Kalesi, bölgenin tarihine ışık tutan önemli bir mirastır. Ancak kalenin restorasyon ihtiyacı ve çevre düzenlemesindeki eksiklikler, ziyaretçi deneyimini olumsuz etkilemektedir. Bingöl şehir merkezindeki Ulu Camii ise Osmanlı mimarisinin örneklerinden biri olmasına rağmen yeterince tanıtılmamakta ve bakım gerektirmektedir. Kiğı Kalesi ve Ulu Camii gibi tarihi yapıların restorasyonuna öncelik verilmeli, kültürel turizm rotalarına dâhil edilerek ziyaretçi sayısı artırılmalıdır. Bu destinasyonlarda interaktif tanıtım materyalleri ve rehberlik hizmetleri geliştirilmelidir. Ayrıca yerel halkın bu kültürel mirasın yaşatılmasına aktif katılımı sağlanmalıdır. Solhan ilçesinde bulunan kaplıcalar, sağlık turizmi açısından önemli bir merkezdir. Kaplıcaların gelişimi, yerel ekonomiye katkı sağlamakla birlikte henüz yeterince organize edilmemiştir. Ayrıca kaplıca çevresindeki yöresel ürünler ve el sanatları turizmle entegre edilmemiş, yerel halkın ekonomik faydası sınırlı kalmaktadır. Solhan Kaplıcaları'nın turizm altyapısı geliştirilirken yöresel el sanatları ve yerel ürünlerin satışına yönelik pazar alanları oluşturulmalıdır. Turistlere kaplıca deneyimiyle birlikte el işi ürün yapımı atölyeleri sunulabilir. Yerel halka yönelik meslekî eğitimler ve girişimcilik destekleri verilmeli, turizm gelirlerinin bölgeye adil dağılımı sağlanmalıdır. Bingöl şehir merkezi hem kentsel hem de kültürel turizmin merkezidir. Ancak şehir içi turizm yönetiminde koordinasyon eksiklikleri ve altyapı yetersizlikleri mevcuttur. Karlıova Yaylası ise doğal güzellikleriyle öne çıkmakta ancak sürdürülebilir turizm yönetimi için gerekli planlama ve yatırım henüz tamamlanmamıştır. Bingöl şehir merkezinde turizm altyapısı ve tanıtımı koordine eden bir yönetim birimi kurulmalıdır. Karlıova Yaylası için sürdürülebilir turizm master planı hazırlanarak yerel yönetimler ve paydaşlar arasında etkin iş birliği sağlanmalıdır. Dijital platformlar üzerinden tanıtım ve ziyaretçi yönetimi geliştirilmeli, finansal kaynaklar çeşitlendirilmelidir. Bingöl'ün sürdürülebilir turizm bilincini artırmak ve dijital dünyadaki görünürlüğünü güçlendirmek adına bölgenin dijital varlığı etkin biçimde geliştirilmelidir. Ayrıca turizm destinasyonlarında çevresel sürdürülebilirliği desteklemek için yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına geçilmesi büyük önem arz etmektedir. Altyapı yatırımları hızla artırılmalı, çevre sağlığı ve doğal kaynakların korunması için kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır.

8. Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma

Bingöl, sahip olduğu zengin doğal ürün çeşitliliği ve köklü kültürel mirasıyla gastronomi turizmi açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Bölgenin yüksek irtifada yetişen endemik bitkileri, coğrafi işaretli ürünleri ve geleneksel üretim teknikleri, ziyaretçilere hem lezzet hem de deneyim odaklı benzersiz bir teklif sunmaktadır. Bu çerçevede, Bingöl'ün yerel gastronomi kaynaklarının envanteri, karşılaşılan zorluklar ve bu kaynakların turizmle entegrasyonunu sağlayacak stratejik öneriler incelenmiştir.

Bingöl'ün gastronomi turizminin temel taşı olan bal ve dut pekmezi, yüksek rakımlı floradan gelen zengin aromatik profili, enzimatik içeriği ve antioksidan kapasitesiyle sağlık ve lezzet birleşimini sunarken geleneksel yöntemlerle üretilen kavurma ve et ürünleri, "Bingöl Kavurma Atölyesi" formatında deneyim turizmi için sağlam bir zemin hazırlamaktadır. Coğrafi işaretli Yedisu

fasulyesi ile Guldar domatesi ise benzersiz tat ve doku özellikleriyle gurme restoranlar ve ulusal market zincirlerinde prestijli bir konum elde etmiş; ceviz ve yöresel pestil hem atıştırılabilirlik hem de hediye pazarında talep görerek ziyaretçi katılımlı ceviz toplama ve pestil yapım atölyelerine olanak tanımaktadır. Tandır ekmeği ile yayla çayı, odun aromalı pişirme ve yüksek irtifa bitki karışımları sayesinde soğuk iklim turizmi paketlerine “şifa çayı” ve yöresel ekmek deneyimlerini bütünleştirirken yaban mersini ve kuşkonmaz, kuzu kulağı, semizotu, mantarlar, kenger, melcı, helerg, heling(yelug), kenger, kahar, kardu, lemyek, tırşık gibi yenilebilir otlar “doğadan sofraya” rotalarında ekoturizm yürüyüşü ve toplama aktiviteleri için zengin bir biyolojik çeşitlilik sunmaktadır.

Mevsimselliğe bağlı hasat dönemlerinin daralttığı tedarik sürekliliği, dağıtım ve soğuk zincir altyapısının yetersizliği nedeniyle ürünlerin tazeliğini ve kalitesini koruma konusunda zorluk yaşanmaktadır. Hijyen, kalite ve coğrafi işaret sertifikalarının eksikliği, başta kurumsal alıcılar olmak üzere yeni pazarlarda güven sorunu yaratmaktadır. Bunun yanı sıra yerel aktörlerin dijital pazarlama ve marka hikâyeleştirme kapasitesinin sınırlı olması, Bingöl gastronomisinin ulusal ve uluslararası görünürlüğünü kısıtlamaktadır. Ayrıca entegrasyon stratejisi eksikliği nedeniyle ürünler ayrı ayrı tanıtılırken turizm aktörleri arasındaki koordinasyon zayıf kalmakta, bu da deneyim tabanlı paketlerin oluşturulmasını ve çapraz satış fırsatlarının değerlendirilmesini engellemektedir.

Soğuk zincir eksikliklerinin giderilmesi için bölgesel tarım kooperatiflerine modern soğuk hava depolama tesisleri kurulmalı ve ulusal dağıtım ağlarıyla uzun vadeli lojistik iş birlikleri tesis edilerek ürünlerin hem yurt içi hem de yurt dışı pazarlara tazeliğini koruyarak ulaşması sağlanmalıdır. Marka bilinirliğini yükseltmek amacıyla her coğrafi işaretli ürün için özgün hikâye temelli içerikler üretilip sosyal medya ile e-ticaret kanallarında paylaşarak duygusal bağ güçlendirilmeli, “Bingöl Lezzet Haritası” dijital portalı interaktif deneyim ve kullanıcı katkısı odaklı yapılandırılmalıdır. ISO, HACCP ve organik tarım sertifikasyon programlarına katılım desteklenerek üreticilerin kalite belgeleri edinmesi teşvik edilmeli, yerel yönetimler desteğiyle “Kalite ve Sürdürülebilirlik Etiket” oluşturularak kurumsal alıcı güveni pekiştirilmelidir. Deneyim tasarımı ekseninde “Çiftlikten Bal Kavanozuna” ve “Ormandan Mutfak Masasına” konseptli atölye turları ile hasat, işleme ve tadım süreçleri ziyaretçilere aktararak gastronomi-turizm entegrasyonu derinleştirilirken, termal-trekking-gastronomi kombinasyon paketleriyle farklı ilgi gruplarının bir arada tutulması, mevsimsel dalgalanmalardan kaynaklı gelir kesintilerini de azaltacaktır.

9. Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma

Bingöl turizmde dijitalleşme ve akıllı turizm uygulamalarının etkin kullanımı, destinasyonun sürdürülebilir gelişimi için önemlidir. Bölgedeki turistik noktalar, doğal yürüyüş parkurları, termal kaynaklar ve kültürel mekânları kapsayan akıllı turizm rehberi uygulamaları geliştirilmelidir. GPS tabanlı konum hizmetleri ve çoklu dil desteğiyle turistlere kişiselleştirilmiş tur önerileri sunulmalı, müzeler ve ören yerlerinde kare kod ve NFC teknolojileriyle anlık bilgi verilmelidir. Sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamalarıyla Karlıova, Kığı ve Genç gibi ilçelerde interaktif deneyimler oluşturulabilir. Ayrıca dijital içeriklerle sosyal medyada profesyonel tanıtımlar yapılmalı ve online rezervasyon sistemleri kurulmalıdır. Ücretsiz Wi-Fi erişimi, şehir merkezi ve turistik alanlarda yaygınlaştırılarak kullanıcı deneyimi artırılmalıdır. Dijital uygulamalardan elde edilen verilerle turist profili ve talepleri analiz edilerek hizmet kalitesi ve pazarlama stratejileri geliştirilebilir. Bu doğrultuda, Bingöl’de turistik hizmetler ve kültürel yapılar sanal gerçeklik ve akıllı uygulamalarla desteklenmeli, herkesin kolayca erişebileceği dijital platformlar oluşturulmalıdır. Dijital haritalar, gezi rotaları ve yeme-içme mekânları bu platformlarda yer almalı, doğal ve tarihî değerler kare kodlarla işaretlenmelidir. Coğrafi işaretli ürünlerin tanıtıldığı portallar hazırlanmalı, müzelerde dijital

kulaklık ve ücretsiz Wi-Fi sağlanmalıdır. Dijital ekranlar otoyol, otopark, havalimanı ve turistik alanlarda kültürel rotaların tanıtımında kullanılmalıdır. Sanal gerçeklik müzeleri ve dijital kataloglar şehrin turizm potansiyelini artıracaktır. Karlıova, Kiğı, Genç ve Solhan gibi ilçelerde drone ile anı fotoğrafları çekilip dijital tanıtımlar yapılmalıdır. Tüm turizm işletmeleri dijital entegrasyona dâhil edilmeli, kapsamlı internet sitesi, sosyal medya hesapları ve mobil uygulamalar geliştirilmelidir. Bölge Turizm Tanıtım ve Geliştirme Programı koordinasyonunda ziyaretçiler tüm bilgilere tek noktadan ulaşabilmelidir. Ayrıca ziyaretçi memnuniyeti anketleri ile hizmet kalitesi ölçülüp iyileştirilmelidir. Turizm işletmelerine dijital pazarlama, e-ticaret ve itibar yönetimi eğitimleri verilerek dijital kapasite artırılmalıdır.

10. Tematik Rotalar Geliştirme

Bingöl'ün sahip olduğu zengin doğal kaynaklar, tarihî miras ve kültürel çeşitlilik, ziyaretçilerin farklı ilgi alanlarına yönelik deneyimler arayışını karşılayabilecek unsurları barındırdığından, tematik rotaların oluşturulması, bölge turizmine yön vermede temel bir adım olarak belirlenmiştir. Termal ve Kültür Rotası'nın hayata geçirilmesi, öncelikle yöredeki şifalı sıcak su kaynaklarının sağlık turizmi potansiyelini ortaya koymasıyla gerekçelendirilmiştir. Ilıcalar'daki termal tesislerin sunduğu iyileştirici imkânlar, ziyaretçilerin kaplıca terapisi arayışlarını bölgeye çekmekte ve bu talebin ardından Kiğı ile Genç ilçelerindeki kaleler ve manastırlar, tarihî dönüşüm sürecinin izlerini sürmeyi mümkün kıldığı için rotaya eklenmiştir. Bu sayede, termal terapilerin ardından tarihî yapıların rehberli gezileri yoluyla ziyaretçilerin hem bedensel hem de zihinsel olarak tatmin olması sağlanırken yerel aşhane ziyaretlerine yönlendirme yapılması, Murat Nehri üzerindeki tarihî köprü'nün tematik restoran olarak faaliyete geçirilmesiyle gelen misafirler hem yöresel ürünlerle yapılan yemekleri deneyimleme imkânı bulacak hem de mutfak atölyelerinde yürütülecek uygulamalı etkinliklerle kültürel aktarımın pekişmesi amacına hizmet edecektir.

Doğa ve Macera Rotası, bölgedeki ekosistem çeşitliliğinin ekoturizm ve macera sporlarına uygun zenginlikte olmasından hareketle tasarlanmıştır. Çır Şelalesi'nin sakinleştirici sesi ve etrafındaki biyolojik çeşitlilik, yürüyüş ve fotoğrafçılık meraklılarını cezbedeceği için rota başlangıcı olarak seçilmiş; Sülbüs Dağı patikaları ise yeterli zemin eğimi ve manzara değerleri sayesinde arazi yürüyüşlerine elverişli bulunduğu iz takip turlarıyla birleştirilmiştir. Karlıova'daki güneş doğuşu gözlem noktası, coğrafi konumunun etkileyici panoraması nedeniyle fotoğraf tutkunlarının ilgisini çektiği için rotanın kritik bir durağı hâline gelmiş; Yüzen Adalar Gölü'nün ise su üstünde kamp ve doğa eğitimi imkânları sunması, kampçılık ve rehber eşliğinde biyolojik çeşitlilik tanıtımlarını mümkün kılacak bir deneyim sunmak amacıyla rota kapsamına alınmıştır. Böylelikle doğal değerlerin korunarak kullanılması konusunda bilinç oluşturulurken ziyaretçi sayısının artması, bölge ekonomisine ek gelir sağlamıştır.

Su ve Kış Sporları Rotası'nın oluşturulması, sezonlar arası turizm akışını dengeleme zorunluluğundan kaynaklanmıştır. Murat Nehri'nin güçlü akıntıları, nehir kayağı ve kano deneyimleri için uygun altyapı ihtiyaçlarını meşru kıldığı için rota başlangıcı olarak belirlenmiştir. Bu sporların yaz aylarında bölgeye sürekli ziyaretçi kazandırdığı gözlemlendiğinde Hesarek Kayak Merkezi'ndeki kış sporları alternatifleriyle rota bütünleştirilmiştir. Kayak kampı ve telesiyey hatlarının mevcut teknik donanımı, kış aylarında hızlı organizasyon imkânı sunması nedeniyle tercih edilirken Yedisu çevresindeki su kaynaklarının hem yaz hem kış sporlarına uyarlanabilir su sporları sahaları oluşturma potansiyeli, rafting ve kano eğitimi çalışmalarını kış rotasının devamı niteliğinde desteklemiştir. Bu şekilde, turizm çeşitliliği sayesinde bölge hem yaz hem kış aylarında aktif kalmış, işletmelerin yıl boyunca gelir elde etmesi mümkün kılınmıştır.

Gastronomi ve Kültürel Miras Rotası ise Bingöl'ün tarımsal üretim çeşitliliği ve coğrafi işaretli ürünlerinin ulusal pazarlarda kendine sağlam bir yer bulmuş olması gerçeğine dayanarak kurgulanmıştır. Yöresel pazarlardaki bal, Yedisu fasulyesi ve Guldar domatesi gibi ürünler, "çiftlikten sofraya" atölyeleri aracılığıyla ziyaretçilerin tarımsal üretim sürecini öğrenmesini sağladığı için rotada ilk durak olarak planlanmıştır. Geleneksel et işleme tesislerinde düzenlenen tadım seansları, ürünlerin lezzet profillerinin bire bir deneyimlenmesine olanak verdiğinden, yerel üreticilerin emeklerini görünür kılacak şekilde rotaya dâhil edilmiştir. Köy mutfaklarında konuk ağırlama uygulamaları hem kültürel hikâye anlatımlarını hem de bölge halkının misafirperverlik geleneğini yansıttığından rota sonrasında ziyaretçilerin yerel halkla birebir etkileşime geçmesine imkân tanımıştır. Rotaların uygulanabilirliği, başlangıçtan itibaren yerel yönetimler, turizm acenteleri, üretici kooperatifleri ve sivil toplum kuruluşlarının ortak payda etrafında bir araya gelmesiyle mümkün olmuştur. Bu iş birliği, güzergâh işaretlemelerinin, yol ve patika iyileştirmelerinin ve bilgilendirme panolarının bütüncül bir plan dâhilinde hayata geçirilmesini sağlamış; mobil uygulamalar ve interaktif haritaların entegrasyonu ise ziyaretçi deneyimini dijital platformlarla desteklemiştir. Ayrıca sürdürülebilir yönetim ilkeleri gereğince düzenli ziyaretçi memnuniyeti anketlerinin, çevresel etki takip kriterlerinin ve ekonomik fayda analizlerinin yapılması, rota performanslarının şeffaf biçimde izlenmesini ve elde edilen geri bildirimler doğrultusunda sürekli iyileştirmelerin uygulanmasını mümkün kılmıştır.

11. Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma

Kent peyzajı ve rekreatif mola noktaları, Bingöl'de geçirilen zamanın kalitesini artıracak şekilde planlanmalıdır. Bu rekreatif alanlar, sadece estetik bir görünüm kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda vatandaşların ve ziyaretçilerin dinlenip eğlenebileceği sosyal yaşam alanları olarak tasarlanmalıdır. Bingöl'ün doğal güzellikleri ve dağlık yapısı göz önünde bulundurularak şehir içinde ve çevresinde, doğayla uyumlu peyzaj düzenlemeleri yapılmalı; bu alanlar, yürüyüş yolları, dinlenme noktaları, bisiklet parkurları ve çocuk oyun alanları gibi çeşitli aktivite seçenekleriyle donatılmalıdır. Ayrıca şehir merkezinde gezi rotaları ve yerel ürünlerin sergilendiği pazar alanları oluşturularak ziyaretçilerin alışveriş deneyimleri artırılmalı, sosyal etkileşim desteklenmelidir. Bingöl'ün kültürel ve tarihî değerlerini yansıtan özgün tasarımlar, şehrin silüetini zenginleştirerek kent kimliğinin güçlenmesine katkıda bulunacaktır. Bu çalışmalar hem turizm hareketliliğini artıracak hem de yerel halkın sosyal yaşam kalitesini yükseltecektir. Kent yönetimi, bu projeleri hayata geçirirken sürdürülebilirlik ve çevre duyarlılığı prensiplerini ön planda tutmalı, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve halk arasında iş birliğini güçlendirmelidir. Böylece Bingöl hem doğal hem de kültürel mirasını koruyarak daha cazip ve yaşanabilir bir destinasyon hâline gelecektir. Ayrıca Bingöl il merkezi, ilçeleri, yol güzergâhları ile turistik, tarihî ve doğal alanlarında temizlik ve hijyen konularına özel bir hassasiyet gösterilmelidir. Özellikle yayla turizmi, doğa yürüyüşleri, kamp alanları, şelaleler ve göller gibi ziyaretçi çeken noktalarda, temizlik ve hijyenin sürekliliğini sağlamak adına yerel yönetimlerin güçlü bir denetim ve bakım mekanizması kurması gerekmektedir. Kentin genelinde ve kırsal destinasyonlarda ziyaretçilere yönelik konforun artırılması için ulaşım, altyapı ve üstyapı imkânlarının geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Yürüyüş yolları, bilgilendirici ve yönlendirici tabelalar, engelli bireyler için erişilebilir düzenlemeler ve dinlenme alanları gibi fiziksel yatırımlar yapılmalı; yeme-içme alanları zenginleştirilerek hem yöresel mutfağın tanıtımı sağlanmalı hem de ziyaretçilerin konforu artırılmalıdır. Bingöl'ün coğrafi yapısı gereği deprem ve sel riskleri göz ardı edilmemeli; kent peyzajı, rekreatif alanlar ve diğer tüm altyapı projeleri bu riskler dikkate alınarak planlanmalı ve afetlere karşı dayanıklı yapılarla desteklenmelidir. Aynı zamanda, halkın katılımıyla gerçekleştirilecek çevre bilinci oluşturma kampanyaları, eğitim çalışmaları ve sürdürülebilir çevre

yönetimi politikaları sayesinde hem yerel halk hem de ziyaretçiler temizlik ve çevre duyarlılığı konusunda bilinçlendirilmelidir.

12. Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma

Bingöl, zengin doğal güzellikleri, kültürel değerleri ve yöresel ürünleriyle deneyimsel turizm için büyük bir potansiyele sahiptir. Bölgedeki yaylalar, dağ köyleri ve termal kaynaklar, doğa turizmi destinasyonları olarak öne çıkarken yerel lezzetlerin sunulduğu mekânlar da gastronomi turizmine katkı sağlamaktadır. Bu kapsamda, “Bingöl Doğa ve Lezzet Rotası” oluşturularak ziyaretçilere hem doğanın hem de yöresel tatların keyfini çıkarma imkânı sunulmalıdır. Bal, peynir gibi özgün yerel ürünlerin tanıtıldığı bu rota, bölgedeki termal tesisler, yaylalar ve kültürel alanları birbirine bağlayacak şekilde planlanmalıdır. Bingöl’ün zengin el sanatları ve yöresel hediyelik eşya çeşitliliği, bölge turizmine önemli katkılar sunma potansiyeline sahiptir. Halıcılık, kilim dokumacılığı, bakırcılık, ahşap oyma ve yöresel tekstil ürünleri gibi geleneksel zanaatlar, Bingöl turizmi ile daha iyi entegre edilerek markalaştırılmalıdır. Bölgedeki el sanatları atölyeleri ve üretim merkezleri, tur rotalarına dâhil edilerek ziyaretçilere zanaatların yapım sürecini deneyimleme fırsatı sağlanmalıdır. Ayrıca Bingöl Tasarım ve İnovasyon Merkezi gibi kurumlar aracılığıyla geleneksel zanaatların korunması ve geleceğe aktarılması desteklenmelidir. Bu merkezlerin ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtılması için çalışmalar yapılmalı, sanal gerçeklik teknolojileri kullanılarak ziyaretçilere zanaatların üretim süreçlerini farklı bir boyutta deneyimleme imkânı sunulmalıdır. Böylece Bingöl’deki el sanatları hem yaşayan müzeler olarak planlanabilir hem de turistlere özgün ve etkileşimli bir kültürel deneyim yaşatabilir. Bu sayede turistler hem kültürel mirasa tanıklık edecek hem de üretim sürecine aktif katılım gösterebilecektir. Zanaatların sanal gerçeklik teknolojileriyle tanıtılması, ziyaretçilere farklı bir deneyim sunacaktır. Yıl boyunca sürecek kültür ve etkinlik takvimi oluşturularak Bingöl’ün tarihi, müzik, dans ve geleneksel yemekleri festivallerle desteklenmelidir. Bu festivallerde deneyim atölyeleri yer almalı, ziyaretçilere halk oyunları ve el sanatları gibi etkinliklerde aktif rol alma fırsatı verilmelidir. Sağlık turizmi alanında ise Bingöl’ün termal kaynakları etkin şekilde tanıtılmalı, kaplıca tesislerinde yöresel ürünler ve doğal tedavi yöntemleriyle ilgili uygulamalı etkinlikler düzenlenmelidir.

13. Nitelikli Hediyelik Eşya Envanterini Geliştirme

Bingöl’e özgü keçecilik, ağaç oyma işleri, kilim dokumacılığı, balmumu geleneksel kına gecesi objeleri, halk oyunlarına ait minyatür figürler; Bingöl balı, Bingöl peynirleri, pestil ve cevizli sucuk gibi gastronomik ürünler, yöreye özgü nitelikli hediyelik eşya üretiminde öne çıkarılmalıdır. Özellikle Bingöl balı için özel tasarım cam kavanozlar ve coğrafi işaret etiketiyle birlikte satışa sunulabilecek hediye kutuları hazırlanmalı, yöreye özgü otantik desenler ve yerel hikâyelerle desteklenmelidir. Yine Zağ Mağaraları, Yüzen Ada, Hesarek Kayak Merkezi gibi turistik alanlar, hediyelik eşya temalarına entegre edilerek tasarlanacak ürünlerin kültürel ve doğal bağlamı kuvvetlendirilmelidir. Bu alanlarda obsidiyen taşından yapılmış takı ve aksesuarlar, yerel motiflerle süslenmiş seramik objeler, kilim desenli defterler, kupalar, çantalar, yöresel motifli magnetler, Bingöl temalı minyatür kar küreleri gibi ürünler geliştirilmeli ve küçük boyutlu, taşınabilir, özellikle yabancı ziyaretçilerin rahatlıkla yanlarında götürebileceği nitelikte olmalıdır. Ayrıca Bingöl’ün zengin halk kültürü ve inanç ritüelleri de hediyelik eşya tasarımlarında kullanılmalı; Sülbüs Dağı efsaneleri, Nevruz ateşi, yayla yaşamı, dengbej kültürü gibi unsurlar hikâyeleştirilerek ürün ambalajlarına veya ürün açıklamalarına dâhil edilmelidir. “Bingöl’den Hatıra” markası altında yaşayan müze veya kültürel deneyim merkezi kurularak hem üretim süreçleri ziyaretçilere deneyimletilmeli hem de ürünlerin yerinde satışı sağlanmalıdır. Hediyelik eşya imalatı yapan ustaların izlenebileceği açık atölyeler, geleneksel tekniklerle ürün üretimi yapılan alanlar artırılmalı,

bu alanlar turistik cazibe merkezlerine dönüştürülmelidir. Bingöl'e özgü el sanatlarının korunması, yaşatılması ve yaygınlaştırılması için öncelikle el sanatları envanteri hazırlanmalı, unutulmaya yüz tutmuş zanaat alanlarında usta-çırak eğitimi desteklenmeli ve coğrafi işaret tescil çalışmaları başlatılmalıdır. Aynı zamanda yapılacak tasarımların yerli ve yabancı turistlere ulaştırılması amacıyla Bingöl'e özel bir çevrim içi alışveriş portalı (örneğin "Bingöl Shop") oluşturulmalı veya popüler e-ticaret sitelerinde "Bingöl Hediyelikleri" başlığıyla satış kanalları açılmalıdır. Ürünler, özgün tasarımlarla hazırlanmış, özel kutular içerisinde sunulmalıdır. Bingöl'ün turistik sezonlarında, örneğin Nevruz ve Yayla Şenlikleri zamanlarında, şehir merkezine ve turistik noktalara konumlandırılacak mobil hediyelik eşya stantları, ziyaretçilerin yerel ürünlere kolay erişimini sağlayacaktır. Özellikle Hesarek Kayak Merkezi'ni ziyaret eden sporcular ve turistler için kayak deneyim sertifikaları, "Bu Zirvedeydim" temalı ürünler hazırlanarak hediyeliklere dönüştürülebilir. Bingöl'ün tarihî çarşıları ve kent merkezinde kurulacak "Bingöl Hatırası" mağazaları, çok dilli tanıtım broşürleri, interaktif ekranlarla desteklenmiş sunum alanları ve el sanatları performans gösterileri ile desteklenmelidir.

14. Hesarek Kayak Merkezi Güzergâhında Yatırımcılara Yönelik İmar Planları Hazırlama ve Satış Üniteleri Oluşturma

Hesarek Kayak Merkezi'nin bölgesel kış turizmi potansiyelinden azami düzeyde yararlanması için yatırımcı odaklı imar planı, arazi kullanım analizleri, çevresel sürdürülebilirlik ve ekonomik fizibilite değerlendirmelerini bütüncül biçimde içermelidir. Bu kapsamda mevcut topoğrafya, kar örtüsü sürekliliği ve jeoteknik hassasiyetler titizlikle incelenerek pist hattı ile konaklama, teknik servis ve sosyal tesis gibi destek yapıları için uygun zonlar belirlenmeli, eğimli ve heyelan riski taşıyan "özel sorunlu alanlar"dan kaçınılırken orta eğimli, güneşlenme süresi yüksek yamaçlar kayak pistleri ve telesiyey hatları için ayrılmalı, sosyal tesis ve konaklama birimleri ise vadilere yakın, yol erişimi kolay noktalarda konumlandırılarak ziyaretçi ulaşımının konforu sağlanmalıdır. Altyapı gereksinimleri (kar yapma tesisleri, su ve enerji beslemesi, atık yönetimi) ile kara yolu bağlantıları ve otopark kapasitesi analizleri, imar planı raporunda yer almalı, peyzaj ve ekolojik koridorların korunmasına yönelik "yeşil kuşak" düzenlemeleri tanımlanmalı; yatırımcılara sunulacak plan notları, yapı standartları, emsal ve yoğunluk kriterleri ile inşaat aşaması çevre yönetim planı yükümlülükleri kapsayıcı şekilde düzenlenmeli; son olarak, bölge kalkınma ajansı ve yerel yönetimlerle koordinasyon sağlanarak onay süreci hızlandırılmalı ve plan yatırım teşvikleriyle uyumlu hâle getirilerek hem yatırımcı güveni artırılmalı hem de uzun vadeli işletme sürdürülebilirliği garanti altına alınmalıdır.

Hesarek Kayak Merkezi güzergâhında satış üniteleri oluşturulması, Bingöl'ün yerel kalkınmasına doğrudan katkı sağlayacak, bölge turizminin ekonomik getirilerinin yaygınlaştırılmasına hizmet edecek, önemli bir adımdır. Bingöl'e özgü yöresel ürünlerin ve el sanatlarının değerlendirilmesini amaçlayan bu satış alanlarında, bölge halkının ürettiği doğal ürünler (Bingöl balı, ceviz, pestil, kavurma, tandır ekmeği, yayla çayı, yaban mersini) ile geleneksel el emeği ürünler (keçe işleri, el dokuması kilim ve çoraplar, obsidiyen taşından takılar, ahşap hediyelikler) yer almalıdır. Özellikle kadın kooperatifleri, genç girişimciler ve kırsal üreticilere öncelik verilerek üretici-tüketici arasında doğrudan temas kurulması desteklenmelidir. Satış üniteleri çevreyle uyumlu, estetik ve fonksiyonel mimariyle inşa edilmeli; doğa dostu malzemeler kullanılmalı, kayak merkezi atmosferini bozmayan bir tasarımla ziyaretçilerin ilgisini çekmelidir. Her bir ürün için coğrafi işaret sürecine uygun ambalaj ve tanıtım yapılmalı; ürün bilgileri kare kodlarla desteklenerek turistlere kültürel bir bağ sunulmalıdır. Ayrıca bu alanlar, sadece kış aylarında değil, yazın da doğa yürüyüşü, bisiklet rotaları ve yayla turizmi kapsamında aktif tutulmalı; yöresel ürün tadım etkinlikleri, mini festivaller, el sanatı atölyeleri ile deneyimsel turizm olanakları sunularak satışlar desteklenmelidir.

15. Çır Şelalesi Çevre Düzenlemesi Projesini Hayata Geçirme

Bingöl'ün Genç ilçesinde yer alan ve doğa tutkunlarının uğrak noktalarından biri olan Çır Şelalesi, doğal güzelliği, serinletici ortamı ve görsel cazibesıyla alternatif turizmin gelişebileceği önemli destinasyonlardan biridir. Ancak bölgede ziyaretçilerin konforunu ve güvenliğini artıracak altyapı ve çevre düzenleme eksiklikleri bulunmaktadır. Bu anlamda öncelikle şelale çevresine doğal dokuya uyumlu yürüyüş yolları, seyir terasları ve fotoğraf noktaları inşa edilmelidir. Ziyaretçilerin dinlenebileceği gölgelikli oturma alanları, ahşap kamelyalar ve çöp ayrıştırma istasyonları oluşturulmalı; çevre temizliği ve sürdürülebilirlik ön planda tutulmalıdır. Şelale alanına gelen ziyaretçilerin güvenliği için korkuluklar, bilgilendirici uyarı levhaları ve acil durum bilgilendirme sistemleri kurulmalıdır. Ayrıca tuvalet, mescit, otopark ve küçük ölçekli kafeterya gibi temel ihtiyaçlara yanıt verecek alanlar oluşturulmalıdır. Bölgenin turizm potansiyelini daha verimli değerlendirebilmek için şelale hakkında bilgi veren, çok dilli tanıtım panoları, kare kodlu dijital içerikler ve mobil turizm rehberi entegrasyonu sağlanmalıdır. Doğa ve ekoturizm aktivitelerinin teşvik edilmesi amacıyla kuş gözlem noktaları ve doğa yürüyüş parkurları oluşturulmalı, rehber eşliğinde eğitim turları düzenlenerek bölgenin biyolojik çeşitliliği ziyaretçilere tanıtılmalıdır. Ayrıca yerel halk ve ziyaretçiler için çevre bilincini geliştiren eğitim alanları ve atölyeler kurulmalı, atık yönetimi ve biyolojik çeşitlilik konularında farkındalık artırılmalıdır. Doğa fotoğrafçılığı ve sanat etkinliklerine uygun alanlar tasarlanarak yerel sanatçılar ve ziyaretçiler için açık hava sergileri düzenlenebilir. Doğa kampı yapılabilecek güvenli kamp alanları ve küçük bungalov tipi konaklama tesisleri inşa edilerek ziyaretçilerin doğayla daha yakın temas kurması sağlanabilir. Bölgeye özgü yöresel ürünlerin tanıtılacağı satış noktaları ve el sanatları stantları oluşturulmalı, yöresel müzik ve folklor gösterileri gibi etkinlikler programlanmalıdır. Ziyaretçi güvenliğini artırmak için acil müdahale ve ilk yardım istasyonları kurulmalı, atık yönetimi ve geri dönüşüm uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. Çır Şelalesi için 360 derece sanal tur uygulamaları hazırlanarak sosyal medya ve turizm platformlarında etkin tanıtım yapılmalıdır. Projenin Bingöl Valiliği, Genç Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kalkınma Ajansları ve özel sektör iş birliğiyle yürütülmesi önerilmektedir.

16. Yüzen Adalar'da Ziyaretçi Hizmet Alanlarını İyileştirme

Bingöl'ün Solhan ilçesinde yer alan ve Türkiye'de benzeri çok az görülen doğal oluşumlardan biri olan Yüzen Adalar, her yıl binlerce yerli ve yabancı turistini çeken, eşsiz bir ekoturizm destinasyonudur. Ancak bu ilginin sürdürülebilir ve kaliteli bir turizm deneyimine dönüşebilmesi için mevcut ziyaretçi hizmet alanlarının iyileştirilmesi kaçınılmaz hâle gelmiştir. Alanın cazibesini artırmak ve ziyaretçilerin memnuniyet düzeyini yükseltmek için bir dizi fiziksel ve dijital altyapı yatırımı hayata geçirilmelidir. Öncelikle, bölgede tuvalet, mescit, göl manzaralı dinlenme alanları, oturma grupları ve çocuk oyun alanları gibi temel sosyal donatıların modern, hijyenik ve estetik şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Göl çevresine doğaya zarar vermeyecek şekilde yürüyüş yolları ve seyir terasları inşa edilerek hem erişim kolaylaştırılmalı hem de ziyaretçilere fotoğraf ve manzara keyfi yaşatılmalıdır. Ayrıca bilgilendirme panoları, çok dilli tanıtım levhaları ve mobil rehber uygulamaları ile Yüzen Adalar'ın oluşumu, ekolojik yapısı ve korunma gerekliliği hakkında farkındalık artırılmalıdır. Bölgeye gelen ziyaretçilerin ulaşım konforunu artırmak amacıyla otopark alanı genişletilmeli, engelli bireyler için erişilebilir yollar oluşturulmalı, acil durumlar için güvenlik ve ilk yardım birimleri tesis edilmelidir. Aynı zamanda, bölgeyi ziyaret edenlerin çevresel farkındalığını artırmak adına atık ayrıştırma sistemleri ve geri dönüşüm kutuları konulmalı, sürdürülebilirlik ilkesi ön planda tutulmalıdır. Bu çerçevede Bingöl Valiliği, Solhan Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kalkınma Ajansı gibi kalkınma aktörleri ile özel sektör yatırımcılarının ortak bir planlama anlayışıyla hareket etmesi büyük önem arz etmektedir. Yapılacak

iyileştirmeler sayesinde Yüzen Adalar, sadece doğa tutkunları için değil, aileler, öğrenciler ve ekoturizm meraklıları için de cazip, erişilebilir ve kaliteli bir destinasyon hâline gelecektir.

17. Turistik Çekim Noktaları İçin Yönlendirme ve Dijital Harita Entegrasyonu Yapma

Bingöl'ün turizm potansiyelinden maksimum düzeyde yararlanılabilmesi için başta Yüzen Ada (Solhan), Hesarek Kayak Merkezi, Kös Kaplıcaları, Kiğı Kalesi, Şeytan Dağları, Bingöl Gölü, Tutak Kanyonu, Sülbüs Dağı, Buban Bacaları ve Zağ Mağaraları gibi dikkat çeken turistik destinasyonlarda yönlendirme sistemlerinin güçlendirilmesi elzemdir. Ziyaretçilerin bu noktalara kolayca ulaşmasını sağlamak için çok dilli, estetik ve dayanıklı yönlendirme tabelaları yerleştirilmeli; her destinasyonun girişine kısa bilgilendirme panoları eklenerek tarihî ve doğal önemi vurgulanmalıdır. Aynı zamanda, bu çekim noktalarının dijital haritalara doğru ve eksiksiz biçimde entegre edilmesi ile GPS destekli mobil uygulamalar ve kare kod sistemleri aracılığıyla ziyaretçilere anlık yol tarifi, hizmet noktası bilgisi ve rota önerileri sunulması sağlanmalıdır. Ancak günümüzde birçok turistik noktanın dijital haritalarda yanlış konumlandırıldığı veya hiç yer almadığı görülmektedir. Bu sorunların giderilebilmesi için öncelikle Bingöl'deki tüm turistik çekim alanları yerinde tespit edilmeli, coğrafi koordinatlar uzman ekiplerce doğrulanmalı, eksik veya hatalı veriler dijital harita sağlayıcıları (Google Maps, Yandex, Apple Maps vb.) ile resmî yazışmalar yapılarak düzeltilmelidir. Bingöl Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, belediyeler ve kalkınma ajansları koordinasyonunda "Dijital Turizm Haritası Çalışma Grubu" oluşturulmalı; yerel halkın ve rehberlerin katkılarıyla doğru bilgi temelli bir harita altyapısı hazırlanmalıdır. Bu süreçte sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel girişimcilerle iş birliği yapılarak dijital içerikler ve veri doğrulama çalışmaları desteklenmelidir. Hatalı harita noktalarının düzeltilmesiyle Bingöl'ün ulaşılabilirliği artacak, ziyaretçilerin seyahat deneyimi iyileşecek ve bölgenin dijital görünürlüğü ciddi biçimde güçlenecektir.

18. İTGG Üyelerine Yönelik Cazibe Merkezleri Tanıtım Programları Düzenleme

Bingöl, doğal güzellikleri, zengin kültürel dokusu ve otantik yapısıyla Doğu Anadolu Bölgesi'nin yükselen destinasyonlarından biri olma potansiyeline sahiptir. Bu potansiyelin etkili bir şekilde tanıtılması, yatırımcı ilgisinin artırılması ve şehrin turizm ekosistemine katkı sağlanması amacıyla İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu (İTGG) üyelerine yönelik "Bingöl Şehir Cazibe Merkezleri Tanıtım ve Deneyim Programları" düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda düzenlenecek programlar, İTGG üyelerinin yerinde gözlem yapmasını, destinasyonun sunduğu turizm ürünlerini deneyimlemesini, yerel aktörlerle doğrudan etkileşime geçmesini ve mevcut sorunlara ilişkin çözüm önerilerini daha sağlıklı geliştirmesini sağlayacaktır. Program içeriği, Hesarek Kayak Merkezi, Kös Kaplıcaları, Yüzen Ada, Kiğı Kalesi, Sancak Yaylası, Çır Şelalesi, Zağ Mağaraları, Karlıova Yaylaları gibi öne çıkan, cazibe noktalarının tanıtımını içermelidir. Ayrıca yerel lezzetler, el sanatları, kültürel etkinlikler ve ekoturizm faaliyetleri de deneyimlenerek katılımcıların Bingöl'ün özgün turizm değerleriyle bütünleşmeleri sağlanmalıdır. Programların sonunda İTGG üyeleri ile yapılacak odak grup görüşmeleri, şehir için stratejik önerilerin oluşturulmasına katkı sunacak ve Bingöl'ün turizm yol haritası açısından somut kazanımlar doğuracaktır.

19. Ilıcalar Bölgesinde Dere Islahı ve Peyzaj Uygulamaları Yapma

Dere ıslahı çalışmaları, çevresel güvenlik ve estetik görünüm açısından öncelikli olarak ele alınmalı; dere yatağı temizlenmeli, doğal akış yeniden sağlanmalı, taşkın riskine karşı istinat duvarları ve taşkın kanalları inşa edilmeli, su kalitesi biyolojik arıtma yöntemleriyle artırılmalı, atık su deşarjları engellenmeli ve sıkı şekilde denetlenmelidir. Su kenarına yürüyüş yolları, köprüler ve oturma alanları

eklenerek bölge halkı ve ziyaretçiler için cazip bir yaşam ve dinlenme alanı oluşturulmalıdır. Bununla birlikte peyzaj düzenlemeleri kapsamında dere çevresi ve Ilıcalar genelinde doğal dokuya uygun, yeşil alanlar planlanmalı, bitkilendirme yapılmalı, termal tesislerin çevresi estetik açıdan yeniden düzenlenmeli, doğa yürüyüş yolları, seyir terasları ve bisiklet yolları inşa edilmelidir. Aydınlatma sistemleri, bilgilendirme panoları ve yönlendirme levhaları yerleştirilmeli; yerel sanatçılarla iş birliği içinde heykel ve sanatsal yapılar oluşturulmalı, çocuk oyun alanları, dinlenme noktaları ve kamp alanları gibi sosyal donatılar da projeye dâhil edilmelidir. Turizmin geliştirilmesi amacıyla kısa vadede mevcut durum analiz edilmeli, temizlik çalışmaları başlatılmalı, fizibilite ve etüt çalışmaları yapılmalı, yerel halk, STK'lar ve kamu kurumları sürece dâhil edilmeli, kültürel ve doğal envanter çıkarılmalı ve tanıtım kampanyalarına vakit kaybetmeden başlanmalıdır. Orta vadede dere ıslahı uygulamaya alınmalı, yürüyüş yolları, oturma alanları ve aydınlatmalar tamamlanmalı, termal turizm tesisleri yenilenmeli ya da desteklenmeli, yerel ürünlerin satılabileceği pazar alanları oluşturulmalı ve turizm rotaları Ilıcalar'ı kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Uzun vadede ise Ilıcalar entegre bir ekoturizm ve sağlık turizmi destinasyonu hâline getirilmeli, ulusal ve uluslararası tanıtım faaliyetleri yürütülmeli, yerel halk turizm, çevre bilinci ve sürdürülebilirlik konularında eğitilmeli, günübirlik ziyaretlerin yanı sıra konaklamalı turizm modeli teşvik edilmeli ve bölge UNESCO gibi uluslararası platformlarda tanıtılmak üzere başvurularla desteklenmelidir.

20. Yerel Gastronominin Görünürlüğünü Artırma

Bingöl'e özgü bal, kavurma, coğrafi işaretli Yedisu fasulyesi ve Guldar domatesi başta olmak üzere ceviz, pestil, tandır ekmeği, yayla çayı, yaban mersini ve kuşkonmaz, kuzu kulağı, semizotu, mantarlar, yelung, kinger, kahar, kardü, tırşık gibi doğal, yenilebilen otların ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığının artırılması, bölgesel kalkınma ve turizm çeşitliliği açısından stratejik bir öncelik arz etmektedir. Bu doğrultuda, ilk olarak çok dilli internet portalları ve sosyal medya platformları üzerinden "Bingöl'ün Lezzet Atlası" gibi kısa belgesel nitelikli içeriklerle ürünlerin coğrafi kökeni, üretim süreçleri ve kültürel mirası vurgulanarak dijital görünürlük artırılmalıdır. İkinci olarak "Bingöl Bal ve Yöresel Tatlar Festivali" gibi etkinliklerde şef atölyeleri, tadım seansları ve gastronomi yarışmaları düzenlenerek hem halk katılımı hem de medya ilgisi güçlendirilirken ulusal ve uluslararası gıda fuarlarına katılım aracılığıyla ihracat yapılmalı ve kurumsal alıcılara doğrudan temas imkânı sağlanmalıdır. Üçüncü olarak üretici kooperatiflerine yönelik ISO 22000, coğrafi işaret tescili ve iyi tarım uygulamaları sertifikasyon eğitimleri desteklenerek tedarik zinciri genişletilmeli ve ekoloji dostu, özgün grafik tasarımlı ambalajlama kalitesi yükseltilmelidir. Son olarak turizm acenteleri ve gastronomi odaklı seyahat bloglarıyla iş birlikleri neticesinde "Bingöl Lezzet Rotaları" paketleri oluşturulup, yerel mutfak atölyeleri, çiftlik gezileri ve ot hasadı deneyimleri sunularak hem bölge ekonomisine sürdürülebilir gelir olanakları sağlanmalı hem de Bingöl'ün gastronomi kimliği güçlendirilmelidir.

21. Gülbahar Barajı'nda Kamp ve Karavan Alanları Oluşturma

Gülbahar Barajı, doğal güzellikleri, su kaynakları ve sakin ortamıyla kamp ve karavan turizmi açısından büyük bir potansiyel taşımaktadır. Bu potansiyelin değerlendirilebilmesi için baraj çevresinde kamp ve karavan alanları oluşturulmalı, bölge doğayla iç içe bir turizm destinasyonu hâline getirilmelidir. Öncelikle alanın fiziki yapısı ve çevresel etkileri dikkate alınarak uygun bölgeler belirlenmeli; altyapı hizmetleri (elektrik, su, atık toplama sistemleri) sağlanmalı, çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir yerleşim planı hazırlanmalıdır. Kampçılar için göl kenarında çadır kurulabilecek düz zeminler hazırlanmalı; karavan kullanıcıları için ise araç giriş-çıkışlarının rahatça yapılabileceği park alanları ve bağlantı noktaları inşa edilmelidir. Doğaya zarar vermeyecek şekilde yürüyüş yolları, seyir noktaları ve dinlenme alanları oluşturulmalı; çevre temizliği ve güvenliği için gerekli uyarı ve

bilgilendirme panoları yerleştirilmelidir. Alan içerisinde duş, tuvalet ve lavabolar gibi temel ihtiyaç alanları mutlaka planlanmalı, gece kullanımı için aydınlatma sistemleri kurulmalıdır. Ayrıca yerel halkın da bu projeden ekonomik olarak faydalanabilmesi adına yöresel ürünlerin satılabileceği, küçük pazar alanları veya kafeteryalar oluşturulmalı, doğa rehberliği ve kiralık ekipman hizmetleri gibi faaliyetler desteklenmelidir.

22. Turistik Cazibe Noktalarında Temel Turist İhtiyaçlarına Yönelik Altyapı Olanaklarını Düzenleme

Bingöl, doğal güzellikleri, kaplıcaları, yaylaları, tarihî mirası ve eşsiz coğrafyasıyla alternatif turizm açısından yüksek bir potansiyele sahiptir. Ancak bu potansiyelin etkin biçimde değerlendirilebilmesi için öncelikle turistik cazibe noktalarında temel turist ihtiyaçlarına yönelik altyapı geliştirmeleri yapılmalıdır. Ulaşım, konaklama, bilgilendirme ve temel hijyen olanakları gibi altyapı eksiklikleri giderilmeli, ziyaretçilere konforlu ve güvenli bir deneyim sunulmalıdır. Başta Yüzen Ada, Hesarek Kayak Merkezi, Kös Kaplıcaları, Kiğı Kalesi ve Şeytan Dağları gibi yoğun ilgi gören destinasyonlarda yönlendirme levhaları, yürüyüş yolları ve bilgilendirme panoları yerleştirilmeli; mobil internet erişimi gibi dijital altyapılar desteklenmelidir. Tuvalet, mescit, otopark ve dinlenme alanları gibi temel ihtiyaçlara hizmet eden yapılar inşa edilmeli veya iyileştirilmelidir. Ayrıca yerli ve yabancı turistlerin dil bariyeri yaşamamaları adına çok dilli bilgilendirme sistemleri ve dijital rehberlik uygulamaları geliştirilmelidir. Bingöl'ün doğasına zarar vermeden, sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde planlanacak bu altyapı yatırımları hem turizm sezonunu uzatmalı hem de bölge ekonomisine doğrudan katkı sağlamalıdır. Yerel halkın katılımıyla oluşturulacak yöresel ürün satış noktaları, rehberlik hizmetleri ve geleneksel el sanatları atölyeleri gibi faaliyetler de altyapı gelişimine entegre edilmelidir. Ayrıca Bingöl'ün turistik alanlarında yapılacak altyapı geliştirmeleri, bölgenin turizm potansiyelini artırmak için önemlidir. Örneğin, Bingöl Gölü çevresinde yürüyüş yolları ve dinlenme alanları oluşturulmalı, Tutak Kanyonu'nda doğa yürüyüşü ve tırmanış parkurları düzenlenmelidir. Bingöl Kalesi gibi tarihî mekânlarda bilgilendirme panoları ve rehberlik hizmetleri sağlanmalıdır. Ayrıca Bingöl'ün gölleri ve akarsularında su sporları için gerekli altyapı oluşturulmalı, doğa sporları aktiviteleri desteklenmelidir.

23. Turistlerle Temas Eden Esnafa Yönelik Turizm Farkındalık Eğitimleri Düzenleme

Bingöl'ün turizm potansiyelini sürdürülebilir ve etkin şekilde kullanabilmesi için turistlerle doğrudan etkileşimde bulunan esnafın turizm farkındalık eğitimleri alması büyük önem taşımaktadır. Bölgedeki otel işletmecileri, restoran çalışanları, hediyelik eşya satıcıları, tur rehberleri, ulaşım hizmeti sunan personel ve yerel üreticilerin turizm bilinci artırılmalı, böylece turist memnuniyetinin yükseltilmesi ve bölgenin turizm sektöründe olumlu bir imaj kazanması sağlanmalıdır. Eğitimlerde; turist profilleri ve beklentilerinin analiz edilmesi, kültürel farklılıkların hassasiyetle yönetilmesi, etkili iletişim tekniklerinin öğrenilmesi, kriz yönetimi ve müşteri şikâyetleriyle başa çıkılması, hijyen ve güvenlik standartlarının uygulanması, çevre bilinci ve sürdürülebilir turizm ilkelerinin benimsenmesi, yerel kültür ve değerlerin tanıtılması, bölgesel gastronomi ve el sanatlarının öğretilmesi, çok dilli hizmet sunulması ve dijital turizm platformlarının kullanılması sağlanmalıdır. Eğitimler, teorik bilginin yanı sıra uygulamalı atölye çalışmaları, rol oyunları ve saha ziyaretleriyle desteklenmeli, katılımcıların pratikte daha donanımlı olmaları temin edilmelidir. Ayrıca eğitimlerin ardından düzenli takip ve performans değerlendirme mekanizmaları kurulmalı, öğrenilen bilgilerin iş ortamında etkin şekilde uygulanması teşvik edilmelidir. Bingöl'e özgü turistik rotaların tanıtıldığı ve çeşitli senaryoların canlandırıldığı video eğitimleri hazırlanmalı, bu içerikler gerek yüz yüze gerekse çevrim içi platformlarda kullanıma sunulmalıdır. Eğitimlerin daha geniş kitlelere

ulaştırılabilmesi amacıyla “Bingöl Turizm Eğitimi Web Portalı” kurularak, bu platform üzerinden eğitim videoları, bilgi dokümanları, değerlendirme testleri ve e-sertifika gibi hizmetler sunulmalıdır. Yerel yönetimler, ticaret ve sanayi odaları, turizm dernekleri ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılmalı, böylece katılımcı sayısı artırılmalı ve Bingöl’de hizmet kalitesi yükseltilmelidir. Böylece Bingöl hem yerli hem yabancı turistlere kaliteli, güvenilir, kültürel açıdan zengin ve çevreye duyarlı deneyimler sunan bir destinasyon hâline getirilmeli, bölge ekonomisi turizm gelirleriyle güçlendirilmelidir.

24. Eski Murat Nehri Köprüsü’nü Tematik Restorana Dönüştürme

Eski Murat Nehri Köprüsü, Bingöl’ün tarihî ve kültürel mirasını yansıtan, önemli bir yapıdır ve bölgenin turizm potansiyelini artırmak amacıyla tematik bir restorana dönüştürülmesi büyük fırsatlar sunmaktadır. Eski Murat Nehri Köprüsü’nün tematik restorana dönüştürülmesi hem köprü’nün tarihî dokusunu koruyarak sürdürülebilir bir kullanım sağlayacak hem de yerel ekonomiyi güçlendirecektir. Restoranın konsepti, Bingöl’ün yöresel kültürünü ve mutfağını ön plana çıkaracak şekilde planlanmalı, ziyaretçilere bölgeye özgü lezzetler sunulmalı ve mekân, tarihî objeler, el sanatları ve multimedya unsurlarıyla zenginleştirilmelidir. Ayrıca mekânın mimari tasarımında köprü’nün orijinal yapısına zarar vermeden fonksiyonel alanlar oluşturulmalı; iç ve dış mekânlar, restoranın ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmelidir. Çevre dostu uygulamalar, enerji tasarrufu ve atık yönetimi gibi sürdürülebilirlik ilkeleri projeye entegre edilmelidir. Süreç içerisinde Bingöl Valiliği, yerel yönetimler, turizm ve kültür kurumları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılmalıdır. Böylece hem bölgesel istihdam artacak hem de yerel ürünler ve el sanatları tanıtılarak ekonomik çeşitlilik sağlanacaktır. Pazarlama stratejileri kapsamında sosyal medya, dijital platformlar ve turizm fuarları aracılığıyla geniş kitlelere ulaşılması sağlanmalı, ayrıca yerel halkın projeye dâhil edilmesiyle toplumsal destek güçlendirilmelidir.

25. Bingöl Doğasının Film ve Dizi Prodüksiyonları İçin Tanıtılması

Bingöl’ün eşsiz doğası; bozulmamış yaylaları, derin vadileri, gölleri, dağları, ormanları, kaplıcaları ve mistik sisli coğrafyasıyla film ve dizi prodüksiyonları için büyük bir görsel zenginlik ve doğal plato potansiyeli sunmaktadır. Türkiye’de ve dünyada doğal çekim alanlarına yönelik artan talep göz önünde bulundurulduğunda, Bingöl’ün sinema ve televizyon endüstrisinde tanıtılması hem bölgenin marka değerini artıracak hem de kültürel ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacaktır. Bu doğrultuda, Bingöl’ün doğal ve tarihî mekânları, profesyonel drone çekimleriyle belgelenerek tanıtım filmleri hazırlanmalı; bu içerikler film yapımcılarına, yönetmenlere ve yapım şirketlerine dijital platformlar aracılığıyla sunulmalıdır. Ayrıca Bingöl’ün görsel açıdan dikkat çekici destinasyonları için “Film Rotaları” oluşturulmalı; bu alanlarda çekim yapılmasını kolaylaştıracak bürokratik süreçler sadeleştirilerek gerekli izin ve lojistik destek mekanizmaları tek elden yönetilmelidir. Film yapım ekiplerine ulaşım, konaklama ve teknik destek hizmetlerinin sağlanması için yerel idarelerle koordineli bir “Film Destek Ofisi” kurulmalı; bu ofis hem tanıtım hem de koordinasyon görevini üstlenmelidir. Ayrıca doğa temalı festivaller, fotoğraf yarışmaları, yürüyüş etkinlikleri ve açık hava konserleri gibi sezonluk etkinlikler düzenlenerek bölgenin ziyaretçi potansiyeli artırılabilir. Bingöl’de gerçekleştirilecek film ve dizi çekimlerinin bölge halkını da kapsayan istihdam olanakları yaratması ve yöresel ürünlerin tanıtımına katkı sağlaması beklenmektedir. Bu süreçte T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, yerel yönetimler, kalkınma ajansları ve üniversiteler iş birliği içinde hareket ederek Bingöl’ü, Anadolu’nun sinematografik anlamda yükselen yıldızlarından biri hâline getirmelidir.

26. Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme

2018 yılında hazırlanan Türkiye Turizm Ana Planı'nda, ulusal tanıtım ve pazarlamada markalaşmayı sağlamanın yanı sıra destinasyon özelinde tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini yürütecek yapıların oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak ortaya konan ulusal hedeflere uygun biçimde potansiyel ulusal turizm olanaklarını belirleyerek ulusal çapta tanıtım ve pazarlama etkinliklerini yerine getirmek için 2019 yılında Türkiye Turizm ve Geliştirme Ajansı (TGA) faaliyete geçmiştir. 2021 yılı itibarıyla da T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) eş güdümünde, ulusal ve uluslararası alanda destinasyonların daha etkin tanıtımını destekleyecek İl Tanıtım ve Geliştirme Programı başlatılmış ve bu kapsamda iller bazında İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulları (İTGK) oluşturulmuştur. Böylece kurulan İTGK'ların ulusal eylem planı çerçevesinde ortaya konan ilkeler ve yaklaşım doğrultusunda, ilin turizm tanıtım ve geliştirme etkinliklerini belirlemesi ve bunları koordine etmesi, bir anlamda il sınırlarını kapsayan Destinasyon Yönetim Örgütü olarak çalışması beklenmektedir.

Destinasyon Yönetim Örgütlerinin (DYÖ) temel fonksiyonu, destinasyonun özellikle tanıtım ve geliştirme politikalarını belirlemek ve bu politikaları yerel paydaşlarla koordine ederek yürütmektir. Valiliklerin ve özellikle Valilik altında İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin öncülüğünde oluşturulan İTGK'ların, DYÖ'lerin uluslararası yapılanmasına uygun şekilde, geniş bir paydaş katılımıyla yönetilmesi gerekmektedir. Bu paydaşlar; destinasyondaki yerel yönetimler, turizm işletmeleri (seyahat acenteleri, konaklama, gastronomi ve rekreasyon işletmeleri vb.) ticari birlikler, meslek odaları, Bölgesel Kalkınma Ajansı ve uluslararası projelerde rol alabilecek sivil toplum örgütleri, kongre ve bilimsel etkinliklerde rol alan üniversiteler, spor kulüpleri vb. gibi ilde farklı faaliyet alanlarında etkinlikler yürüten yapılar olabilmektedir.

Bingöl İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, tanıtımda DYÖ sorumluluğu ile hareket ederek Turizm Ana Planı'na uygun ve TGA tarafından ulusal hedeflere uyumlu biçimde ortaya konan *Bingöl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'ndaki başlıkları yerine getirme ve ilin etkili tanıtımını yapma görevini üstlenmektedir. İl bazında birçok kurum ve kuruluş, bir taraftan bağımsız biçimde kendi tanıtımlarını yaparken, diğer taraftan da ilin tanıtımına da önemli destek verebilmektedir. Bu noktada bir destinasyonun tanıtımında rol alan ulusal ve özellikle uluslararası ilişkilerde güçlü ağlara sahip paydaşların eş güdüm içinde hareket edebilmeleri önem arz etmektedir.

Bu kapsamda Kurul; il tanıtımında rol alabilecek, ilde ticaret, eğitim, çevre, bilim, spor, sağlık, kültür ve sanat gibi farklı alanlarda etkinlik yürüten sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetimin, akademinin, turizm işletmelerinin, il idari birimlerinin ve spor kulüpleri gibi kendi faaliyet alanında ulusal ve uluslararası temasları olan ve tanıtımda rol alabilen paydaşların tanıtım çabalarını bütünleşik bir plan dâhilinde ele almalıdır. Kurul, her bir paydaşın il tanıtımında etkili rol alabileceği alanları belirlemeli, etki alanları içinde sorumluluklarını paylaşmalı ve bu sayede her bir paydaşın tanıtımdaki rollerinin belirlenen ortak hedef doğrultusunda şekillenmesini sağlayarak bütüncül bir politika benimsemelidir.

DYÖ sorumluluğunda hareket eden Kurul, ildeki turizm potansiyelini ve mevcut kaynakları düşünerek ortaya koyduğu markalaşma hedefi yolunda, destinasyonun tanıtım sloganı, imajı ve marka konumu hedefini farklı paydaşların eş güdümlü çabaları ile ortak hedefe yöneltmeli ve bu sayede daha hızlı ve etkili sonuç almayı sağlamalıdır.

İsmet İnönü Bulvarı No: 32
06100 Emek, Ankara

Esentepe Mahallesi Büyükdere Cad.
No: 127 Astoria AVM B Blok Kat: 4
34394 Şişli, İstanbul